ΠΙΟΝΕΡΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΣ
1937

Αρ. 11

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΙΣ ΤΑΚΣΙΣ ΝΑ ΙΣΕ ΕΤΙΜΟΣ!

ΠΙΟΝΕΡΟΣ

ΠΙΟΝΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΥ ΟΜΠΚΟΜ ΤΥ ΚΟΜΣΟΜΟΛ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ ΚΕ ΤΥ ΛΚΠ ΤΙΣ ΥΣΣΔ

ΧΡΟΝΟΣ VII ΑΡ. 11 (76)

ΝΟΕΜΒΡΙΣ 1937

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

СОДЕРЖАНИЕ:

Θ. ΚΑΝΟΝΙΔΙΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΥΔΙ ΤΟΝ ΙΚΟΣΑΧΡΟΝΟΝ

Γένιμα 'μις τυ Οχτόβρι κε θρέμα
Πατρίδας μεγάλις πεδιά φτεροτά.
Πέζι στις φλέβες-μας νιότιτας έμα
Τα χρόνια-μας ίκοσι καμαροτά.

Θάλας', αγέρας, στεριά, στρατοσφέρα,
'Πιστίμες κε τέχνες ιν' όλα για μας.
Γιά-ςυ, Οχτόβρι—Μεγάλε Πατέρα
Κε ςι ικοσάχρονος πάντα μ' εμάς.

I στράτα-μας μια
Κε μια ι καρδιά.
Κςέρι να ζίςι
Κε πος να νικίςι
Τυ Λένιν κε Στάλιν
I νέα γενιά.

Λάμπι τ' αστέρι. Πςιλά ι παντιέρα.
Το ςίμα τυ κόπυ στι γι τις χαράς.
Γιά-ςυ Πατρίδα,—Μεγάλι μιτέρα,
Κε ςι ικοσάχρονι πάντα μ' εμάς.

Πιός θα τολμίςι τον ίλιο να ζβίςι
Τυ Λένιν κε Στάλιν τι νέα γενιά;
'Ενας Οχτόβρις μας έχι γενίςι
Ανθίζ' ι Πατρίδα μ' εμάς ανχαλιά.

I στράτα-μας μια
Κε μια ι καρδιά κ. τ. λ.

ΝΑ ΠΕΡΝΥΜΕ ΕΝΕΡΓΟ ΜΕΡΟΣ ΣΤΙΝ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΤΟΝ ΕΚΛΟΓΟΝ

'Ολι ι χόρα-μας ετιμάζετε για τιν ιμέρα τον εκλογόν στο Ανότατο Σοβιέτ. Με μεγάλο ενθυσιαζμό κε χαρά ι εργαζόμενι τις Σοβιετικίς 'Ενοσις προτίνανε στο όργανο τις εξυσίας-τυς, στο Ανότατο Σοβιέτ τις ΕΣΣΔ τυς καλίτερυς απ'τυς καλίτερυς ανθρόπυς, πυ όλος ο λαός τυς ξέρι, τυς αγαπά, τυς εμπιστέβετε τιν κιβέρνισι τυ σοσιαλιστικύ κράτυς.

Τα εκατομίρια τον μαζόν τον εργαζομένον προτίνανε ιποπσιφίυς για ντεπυτάτυς στο Ανότατο Σοβιέτ τυς αγαπιμένυς-μας αρχιγύς: τον σίντροφο ΣΤΑΛΙΝ—τον πατέρα κε καθοδιγιτί-μας, πυ μας έδοκε τιν χαρύμενι κε εφτιχιζμένι ζοί, τυς σ. σ. Μόλοτοφ, Βοροσίλοφ, Καγανόβιτζ, Καλίνιν κε άλυς.

Ίστερα από κάμποσες μέρες, στις 12 τυ Δεκέμβρι, όλι ι εκλογίς θα πάνε στα εκλογικά τμίματά-τυς να πσιφίσυνε τυς ιποπσιφίυς-τυς, πυ τυς προτίνανε στις προεκλογικές σινεδριάσις.

Ι πιονέρι, ι μαθιτές πρέπι να πάρυν ενεργό μέρος στι σπυδέα αφτί πολιτικί καμπάνια τον εκλογόν στο Ανότατο Σοβιέτ.

Το καθίκον-σας ίνε να βοιθίσετε τυς γονίς-σας, τυς αδερφύς κε τις αδερφάδες, να μάθυνε το Σταλινικό Σίνταγμα κε τι «διάταξι για τις εκλογὲς στο Ανότατο Σοβιέτ τις ΕΣΣΔ».

Νά, πάρτε παράδιγμα απ' τι μαθίτρια τις 6-ις τάξις τυ 36-υ σχολιύ τιν 'Ανα. Ι μιτέρα-τις τιν ρότισε: «Τί σιμένυν άμεσες εκλογὲς;» Ι 'Ανα πίρε αμέσος τι «διάταξι τον εκλογόν στο Ανότατο Σοβιέτ τις ΕΣΣΔ» τιν καλοδιάβασε κ' ίστερα το εξίγισε στι μιτέρα-τις, πυ απόμινε ικανοπιμένι. Τα βράδια ι 'Ανα εξιγύσε στι μιτέρα-τις τι «Διάταξι για τις εκλογές στο Ανότατο Σοβιέτ τις ΕΣΣΔ», τις διαβαζε στις εφιμερίδες για τις ιποπσιφιότιτες, πυ προτίνυνε για ντεπυτάτυς στο Ανότατο Σοβιὲτ. 'Ετσι ι μιτέρα τις 'Ανας ξέρι πιύς θα εκλέξυν, ξέρι για πιόν θα πσιφίσι.

Σ' όλα τα εκλογικά τμίματα ξέρυν πια τυς ιποπσιφίυς πυ τυς προτίνανε στο Ανότατο Σοβιέτ. Ι πιονέρι, ι μαθιτές πρέπι να εξιγίσυνε στυς γονίς-τυς τις ιποπσιφιότιτες αφτές, να διιγιθύνε τι βιογραφία τον ιποπσιφίον αφτόν, να εξιγίσυνε, ότι ίνε άξιι σαν ξακυζμένι άνθροπι—για να ξέρι ο κάθε εκλογέας για πιόν πσιφίζι.

Ι εκλογές στο Ανότατο Σοβιέτ βάζυν καθίκον μπροστά στον κάθε πιονέρο, μαθιτί να βοιθίσι τον πατέρα κε τι μιτέρα-τυ, τα μεγαλίτερά-τυ αδέρφια—για να μιν απομίνι κανίς, πυ να μιν πάι να πσιφίσι στο εκλογικό τμίμα. Στα σπίτια-σας, στυς πεδικύς κίπυς, στυς πεδικύς σταθμύς—οργανόστε παντύ τα μικρά πεδιά, να τα περιπιίστε μόνισας, για να μπορέσυν ι μιτέρες-τυς να πάνε ελέφτερα να πσιφίσυνε.

Στα κλυπ, στις κόκινες γονίες, στο σχολιό, στο εκλογικό τμίμα—να κάνετε παντύ αγιτὰτσια για τυς ιποπσιφίυς, πυ προτίνανε κε για να μιν περάσι κανένας ταξικός εχτρός στο Ανότατο Σοβιέτ. Μ'αφτό θα βοιθίσετε στο δινάμομα τις ισχίς κε τις άμινας τις Πατρίδας-μας.

ΓΡΑΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΟΛΧΟΖΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Αγαπιτά-μυ πεδιά-κολχόζνικι!

Στα ικοσάχρονα τις ιπαρξις τις σοβιετικίς εκςυςίας σας ςτέλνο τυς μπολςεβίκικύς-μυ χερετιζμύς. Σας έφχυμε μ'όλιμυ τιν καρδιά να μεγαλόςετε αντάκςιι πολίτες τις μεγάλις-μας Πατρίδας, να μπορέςετε να ςιντελέςετε το έργο τυ Λένιν—Στάλιν.

Στα παλιά χρόνια, όταν ίτανε νικοκίριδες ι πομέςτζικι κε ι καπιταλιςτές, ι χοριάτες ίχανε ςινίθος τιν ελπίδα-τυς ίτε ςτον κίριο-θεό ίτε ςτο «καλό αφεντικό». Ι παπάδες ίτανε ιπιρέτες τον πομέςτζικον κε τον καπιταλιςτόν. Διδάςκανε ςτον κόζμο εκίνο πυ ςίμφερε ςτυς πομέςτζικυς κε καπιταλιςτές. Πρότα απ' όλα διδάςκανε ςτυς εργάτες κε χοριάτες, ότι «ο κίριος ο θεός ιπόφερε κε μας παράνκιλε να ιποφέρυμε κ' εμίς», διδάςκανε να ιποφέρυνε τιν πίεςι, τι φτόχια, τιν ανομία. Βεβεόνανε, ότι κάπυ μακριά, ςτον υρανό, βρίςκετε ι επυράνιος βαςιλία.

Ι αεροπόρι-μας καταχτίςανε τον υρανό, μα δεν ίβρανε εκί ύτε θεύς, ύτε επυράνιες βαςιλίες. 'Ολι κςέρυν τόρα, τί πλάνες ίτανε όλα αφτά τα παραμίθια τον παπάδον. Κι' ύτε χανένα άνκελο δεν ίβρανε ςτον υρανό.

Ι παπάδες διδάςκανε, ότι πρέπι να έχυμε τιν ελπίδα-μας ςτο θεό. Αφτός θα μας τα κάνι όλα. Ι αμαθίς χοριάτες ίχανε τιν ελπίδα-τυς ςτον θεό, ίχανε επίςις τιν ελπίδα-τυς κε ςτα καλά αφεντικά. 'Εβλεπες καμιά αμαθί γριά πυ κάποτε περίμενε «νά, θάρθι τ' αφεντικό κε θα μας κανονίςι τι ζοίμας». Μα τα καλά τ' αφεντικά δεν τυς βοιθύςανε, αλά τυς βιζένανε όλο το έμα-τυς.

Ι πομέςτζικι κε ι καπιταλιςτές δε λιςτέβανε μόνο τυς εργάτες κε τυς χοριάτες τις δικίς-τυς χόρας. Λιςτέβανε επίςις κε τυς εργάτες κε χοριάτες τον πιο καθιςτεριμένον χορόν. Το 1914 μαλόςανε αναμετακςί-τυς ι καπιταλιςτές κε ι πομέςτζικι για το ζίτιμα πιός πιά χόρα θα λιςτέπςι. Αρχίςανε τον πόλεμο, πυ έφερε φοβερί καταςτροφί, έχαςε πολά εκατομίρια ανθρόπυς. Ροτίςτε τυς πατεράδες κε τις μιτέρες-ςας, θα ςας διιγιθύνε για το λιςτρικό αφτόν πόλεμο. Ι εργαζόμενι δε θα κςεχάςυνε καμιά φορά το εματοβαμένο αφτό μακελιό.

Ι μπολςεβίκι ρίκςανε το ςίνθιμα: «Κάτο ο πόλεμος!», «Κάτο ι πομέςτζικι κε ι καπιταλιςτές!», «Ζίτο ι φιλία όλον τον λαόν! Ζίτο ι Διεθνίς!»

Ι Μεγάλι Οχτοβριανί Επανάςταςι νκρέμιςε τιν εκςυςία τον πομέςτζικον. Ι εκςυςία πέραςε ςτα χέρια τον Σοβιέτ τον εργατόν, χορικόν κε ςτρατιοτόν ντεπυτάτον.

Πολίν κερό δεν παραδινόντανε ι πομέςτζικι, ι καπιταλιςτές κε τα όργανά-τυς, πολίν κερό δεν παραδίνονταν ι πλύςιι, ι κυλάκι—όλι εκίνι πυ ι ζοί-τυς ίτανε μέλι-γάλα ςτον κερό τυ τςάρυ, τον πομέςτζικον κε καπιταλιςτόν.

Ο πόλεμος βάςτακςε πολίν κερό, όςπυ επιτέλυς κατοχιρόθικε τελιοτικά ι ςοβιετικί εκςυςία. 'Αρχιςε να μεγαλόνι ι βιομιχανία, καλιτέρεβε ι αγροτικί ικονομία, ι ζοί γινότανε έφπορι, αναπτιςότανε ι κυλτύρα, δινάμονε ο Κόκινος Στρατός. Μια απ' τις μεγαλίτερες επιτιχίες τις ςοβιετικίς εκςυςίας ίνε ι ακμί τις κολχόζικις ικονομίας. Να γίνι κολχόζικι ι χόρα τον Σοβιέτ ίτανε το μεγάλο όνιρο τυ Λένιν.

Ο Λένιν μας μάθενε πάντα να δυλέβυμε μονιαζμένα, να βοιθάμε ο ένας τον άλο για να οργανόςυμε μια λαμπερί, μορφομένι ζοί, όπυ όλι να ζύνε ικανοπιιμένι, όπυ κανένας να μιν κλέβι τι δυλιά τυ άλυ. Ο Λένιν ιποςτίριζε ςταθερά τα κολχόζια. 'Οταν πέθανε ο Λένιν, το έργο-τυ άρχιςε να το ςινεχίζι ο ςίντροφος Στάλιν, άρχιςε να το ςινεχίζι το κόμα. 'Αρχιςε πλατιά ν'αναπτίςετε ι κολχόζικι ζοί, τράβικςε μπρος ι δυλιά κατά το νέο—ςταχανοβικά. Στυς κάμπυς αρχίςανε να δυλέβυν ι μιχανές.

Αγαπιτά-μυ πεδιά-κολχόζνικι, να ςινεχίζετε το έργο τυ Λένιν—Στάλιν, να κάνετε τι ζοί για όλυς πιο λαμπερί, μορφομένι, εφπορι. Να διαβάζετε περιςότερο, να μαθένετε καλά—πρέπι να κςέρετε πολά. Να μάθετε να ζίτε όςο μπορίτε πιο μονιαζμένα, βυιθόντας

ο ένας τον άλο στι δυλιά, στι μάθισι. Πρέπι να ιπάρχι ανάμεσά-σας πραγματικί σιντροφιά, ανάμεσα στα πεδιά τον διάφορον εθνοτίτον, ανάμεσα στα αγόρια κε τα κορίτσια, ανάμεσα στα μεγάλα κε τα μικρά πεδιά.

Τα πεδιά, πυ ίνε πιο δινατά, πυ κσέρυν περισότερα, πυ ίνε πιο ικανά, πρέπι να βοιθάνε τα πεδιά, πυ ίνε πιο αδίνατα, πυ κσέρυν λιγότερα, πυ ζύνε χιρότερα.

Πρέπι έπισις να έχυμε τι φροντίδα για τιν κινί-μας περιυσία. Ίδαν τα πεδιά, πος χάλασε ο φράχτις, πρέπι να τον διορθόσυνε, ίδαν πεταμένα παλιόχαρτα, πρέπι να τα σκυπίσυνε, ίδανε να κέι το φος τυ κάκυ, πρέπι να το ζβίσυνε, ίδανε πος αδικέδυν κανένα μικρύλι, πρέπι να τον ιποστιρίκσυνε, ίδανε αγράματο, πρέπι να τον μάθυνε γράματα. Πρέπι να βοιθάτε τυς μεγαλίτερυς, πρέπι να μαθένετε, πρέπι να κιτάζετε κε να σκέφτεστε καλά τι ζοί, να γνορίζετε πιός ίνε φίλος τις σοβιετικίς εκσυσίας, πιός ίνε εχτρός-τις. Πρέπι να έχετε γερί θέλισι, να μπορίτε να καθοδιγάτε τον εαφτό-σας, να ίστε ενκρατίς, σταθερί, ανδρίι, έτιμι για εργασία κε άμινα.

Γιά-σας, αγαπιτά-μυ πεδιά!

Ν. ΚΡΥΠΣΚΑΓΙΑ.

ΣΤΙΣ ΟΧΤΟΒΡΙΑΝΕΣ ΜΕΡΕΣ

Ι κατάλιπσι τυ Χιμερινύ παλατιύ.

Δ. ΕΡΙΣΤΕΑΣ

ΦΙΔΙΑ ΚΕ ΦΙΔΑΝΘΡΟΠΙ

I.

'Ενα προί, πολί νορίς, ίρθε στο χοριό-μας ο αρχιγός τυ κοντινύ αστινομικύ σταθμύ, ο ενομοτάρχις να πύμε, με διο αστινομικύς. Φόνακσε όλυς τυς χορικύς στ' αλόνι τυ γεροθανάσι κε ίπε:

— Σίμερα, ος το μεσιμέρι, ν' αδιάσετε το χοριό. Θα κατεβίτε στιν πόλι κι' από κι' θα σας στίλυν στι νέα-σας πατρίδα. 'Ιστε ανταλάκσιμι, καταλαβένετε;

— Ανταλάκσιμι, κε τί σιμένι πάλι κι' αφτό;—ροτίσανε με έκπλιξι ι χορικί.

Ο δάσκαλος με τιν άδια τυ ενομοτάρχι ανέλαβε να τυς εκσιγίσι τι λέκσι: «ανταλάκσιμι», ίπε, σιμένι ν' αφίσυμε το χοριό-μας, τα σπίτια, τα χοράφια, το βιός-μας κε να πάμε στι νέα-μας πατρίδα, όπυ θα μας δόσυν τα σπίτια, τα χοράφια άλον χορικόν, πυ θα τυς στίλυν εκίνυς εδό, στο δικό-μας χοριό, στι νέα-τυς πατρίδα. Θα κάνυμε διλαδί ανταλαγί».

— Ανταλαγί, κε γιατί;—μυρμύρισαν κάπιι.

— Εμίς δε ζιτίσαμε ένα τέτιο,—τόλμισαν να πύνε άλι. Μα τότε ο ενομοτάρχις κσαναίπε με θιμό:

— Δίχος αντιλογίες κε μυρμυρίζματα. Εκίνο πυ σας ίπα. Ος το μεσιμέρι να μι μίνι κανίς. Γιατί θα τον πάμε τότε με τι βία. Κε θάνε χιρότερο. Τέτια ίνε ι διαταγί. Καταλαβένετε; 'Ετσι, λιπόν, όπος ίπαμε!

Ι αστινομικί φίγανε. Σκορπίσανε κ' ι χορικί απ' τ'αλόνι, να ετιμαστύνε για τιν αναχόρισι. «Για τιν έκσοδο, όπος έλεγε ο παπάς, από τιν γι τον Εγιπτίον κε τιν μετάβασι στιν χόρα τις Παλινκενεσίας, όπυ θα πάπσυν τα βάσανα κε ι διστιχίες».

Το σπιτάκι-μας βρισκότανε στιν άκρι τυ χοριύ εκί, απ' όπυ άρχιζε ο τύρκικος μαχαλάς. Πατέρα δεν ίχαμε. Δε γίρισε απ' τον πόλεμο, όπυ τον πίρανε για δέφτερι φορά στα 1921. 'Αλι λέγανε, πος σκοτόθικε, άλι

—πος πέθανε από τίφο. Μερικί, φένετε, για να παριγορίσυν τι μιτέρα-μυ, τις λέγανε, πος έφιγε στι Ροσία. Κε σ' όλο αφτό το διάστιμα, όπος κέ σιον κερό τις πρότιστυ στρατολογίας, ι μάνα-μυ ίτανε ο μόνος «καματερός», διλαδί, ο μόνος δυλεφτίς στιν ικογένιά-μας, πυ απαρτιζότανε από μένα ενιά χρονόν πεδί, το μεγαλίτερό-μυ αδερφό, τον Αλέκσι, κατά τέσερα χρόνια μεγαλίτερο από μένα κε τα διο μικρότερά-μυ αδέρφια, τιν Δέσπο κε τον Κόστα.

'Αλογο δεν ίχαμε μίτε μυλάρι για να φορτόσυμε τα πράματά-μας, μα μίτε χρίματα κε πράματα ακριβά για να νικιάσυμε κσένο μυλάρι. Βέβεα, δεν ίχαμε σαν τυς άλυς κε πολά πράματα, μα πάλι δεν μπορύσαμε

να τα κυβαλίςυμε όλα ςτι ράχι δέκα όρες δρόμο. 'Ιςτερα ίταν ι Δέςπο κι' ο Κόςτας, πυ έπρεπε να φορτοθύμε κι' αφτύς. 'Εςτιλε ι μάνα-μυ τον Αλέκςι ςε κάπιο ςινκενί-μας, πυ ίχε άλογο, να τον παρακαλέςι να πάρι τυλάχιςτο τα ςτρόματά-μας. Μα ο ςινκενίς-μας αρνίθικε. Δεν μπορύςε. 'Ιταν ανανκαζμένος κ' εκίνος ν' αφίςι πολά πράματά-τυ πίςο. 'Εςτιλε ςε δέφτερο, ςε τρίτο... Παντύ άρνιςι. Πίγε ι ίδια ςτυ παπά, μα κι' αφτός, όπος τις ίπε, έπρεπε πρότα να κυβαλίςι τις άγιες ικόνες, τα ιερά άμφια κε τα άλα ςκέβι τις εκλιςίας. Απελπιζμένι ι μάνα-μυ αποφάςιςε να τ' αφίςι όλα. Φόρτοςε τι Δέςπο ςτον Αλέκςι, φορτόθικε ι ίδια το πιο κενύργιο-μας πάπλομα, διο καλαμποκίςια πςομιά, λίγες πατάτες, μια-διο οκάδες φαςόλια, άλες τόςες οκάδες αλέβρι καλαμποκίςιο κ' εκίνο, πίρε ςτιν ανκαλιά-τις τον Κόςτα κε κςεκινίςαμε...

Περάςαμε απ' τον τύρκικο μαχαλά. Ι γινέκες κε τα πεδιά βγίκαν ςτο δρόμο κι' αμίλιτες ςαν αγάλματα ςτεκόντανε εκί κε μας κιτάζανε. Πολές απ' τις γινέκες κλέανε ςιγανά, λες κε περνύςε κιδία.

Μπροςτά ςτο κατόφλι τις καλίβας-τυ καθότανε ο γερο-Αλίς με κάταςπρα μεγάλα γένια κε πλατί άςπρο ςαρίκι ςτο κεφάλι. Διόρθονε το ςαμάρι τυ μυλαριύ-τυ. Μόλις μας ίδε κύνιςε λιπιτερά το κεφάλι, ςκύπιςε με τιν άκρι τυ πυκάμιςύ-τυ τα μάτια κε έτρεκςε ςιμά-μας.

— Πύ πας, νίφι,—ίπε ςτι μάνα-μυ, με τέτια κακοκεριά, τόςες όρες δρόμο; Θέλις να θανατόςις τα πεδιά-ςυ; 'Ελα, κάτςε εδό κε περίμενε, όςπυ να επιδιορθόςο το ςαμάρι τυ μυλαριύ-μυ. Θα ςας κατεβάςο εγό με το ζόο-μυ ςτιν πόλι.—Κε ίςτερα γιρίζοντας ςτι νίφι-τυ, πυ απ' το κατόφλι τυ ςπιτιύ-τυς μας κίταζε με μάτια βυρκομένα.

—Φατιμέ, πάρε τι διςτιχιζμένι αφτί γινέκα μέςα κε δόςε ςτα πεδιά να φάνε.

Μπίκαμε ςτο χαμόςπιτο τυ Αλί. Ι μάνα-μας έκλεε, κλέαμε κε μις, μα κε τις Φατιμές τα δάκρια χαλάζια πέφτανε απ' το πρόςοπό-τις... 'Ιςτερα από μια όρα ο γερο-Αλίς φόρτοςε τα πράματά-μας ςτο μυλάριτυ. Απ' τι μια πάντα τυ ςαμαριύ τα πράματά-μας κι' απ' τιν άλι ένα μεγάλο καλάθι, όπυ μέςα έβαλε τι Δέςπο κε τον Κόςτα, εγό κάθιςα ςτι ράχι τυ μυλαριύ κε κράτυςα τυ λυριά τυ ζόυ. Από πίςο ακολυθύςαν ο Αλέκςις κ' ι μάνα-μυ. Ο γερο-Αλίς ερχότανε τελεφτέος.

Αργά τι νίχτα μαζί με τυς άλυς χοριανύς-μας φτάςαμε ςτιν πόλι. Μίναμε ςιμά ςτιν ακρογιαλιά κάμποςες μέρες κε ίςτερα μας ςτιβάκςανε ςα ςαρδέλες εμάς κε όλυς τυς χορικύς, πυ ίρθαν απ' τ' άλα χοριά, ς' ένα βαπόρι για να μας φέρυν ςτιν Ελάδα. Στιν πατρίδα! Πόςι ίταν ι χαρά-μας εμάς τον πεδιόν, όταν ανεβίκαμε ςτο κατάςτρομα!

Το βαπόρι ίςτερα από πέντε μερόνιχτα μας έφερε ςτιν πατρίδα. Μα ι πατρίδα ίτανε ένα κςερονίςι μικρότερο κι' απ' το χοριό-μας.

— Αφτί ίνε ι πατρίδα;—ρότιςε ο αδερφός-μυ το δάςκαλο.

— 'Οχι, αφτό ίνε λιμοκαθαρτίριο, ίπε εκίνος, το μέρος διλαδί, όπυ πρέπι να μίνυμε κάμποςες μέρες για να γίνυν καλά εκίνι, πυ αροςτίςανε ςτο δρόμο.

Το νιςάκι αφτό δεν έμιαζε κκθόλυ το χοριό-μας. Μίτε δέντρα, μίτε χόρτα. Μονάχα άμος κε πέτρες. Ζόα δεν ιπίρχανε, μίτε άνθροπι κε ι μόνι κάτικι ίμαςταν εμίς ι πρόςφιγες. Μίναμε εκί παραπάνο από ένα μίνα. Γιατί ι άροςτι κάθε μέρα κε περιςέβανε. Αροςτίςανε κε κίνι πυ ίρθανε γερί. Κε πός να μιν αροςτύςανε. Το φαγί, πυ μας δίνανε, ελεινό κε το νερό δεν το χορτέναμε. Γιατί κ' εκίνο μας το κυβαλύςανε απ' έκςο. Το νιςάκι δεν ίχε νερό. Κε μας το δίνανε με μέτρο. Μιςί λίτρα ςτον άνθροπο! Τέλος ίςτερα από ένα μίνα μας ςτιβάκςανε πάλι όλυς-μας, διλαδί, όςι μίναμε—κε δε μίναμε ι μιςί—ςε κάτι μικρά βαποράκια κε μας ςκορπίςανε ςτα διάφορα μέρι τις πατρίδας. Εμίς μαζί με άλυς ςιντοπίτες-μας πέςαμε ς' ένα χοριυδάκι τις Μακεδονίας.

Στο χοριυδάκι αφτό ίβραμε μονάχα ςπίτια. Μίτε ζα, μίτε εργαλία. 'Ιχανε απ' όλα ι ανταλάκςιμι κάτικι το χοριύ αφτύ, μα

τα πίρε όλα ι κιβέρνισι, όταν φίγανε, κε τα έδοσε στυς δικύς-τις. Διλαδί, ς' εκίνυς πυ ίχανε χρισά φλυριά στο κεμέρι-τυς ίτε σινκεκνίς στιν επιτροπί.

II.

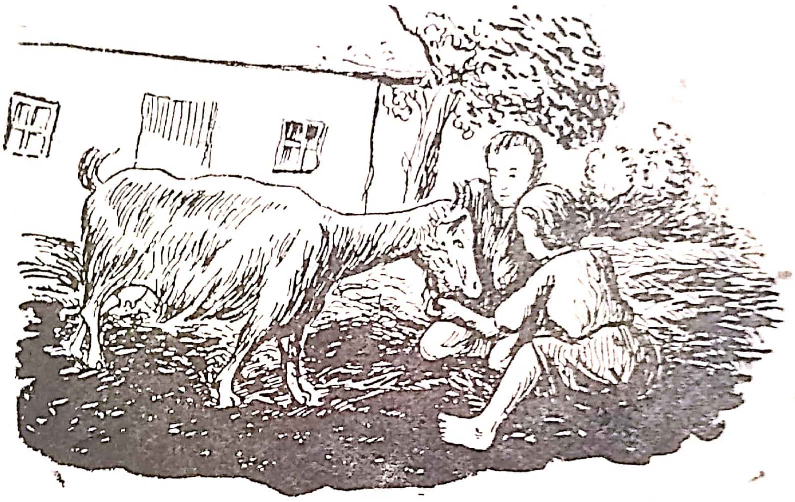
Το σπιτάκι πυ μας παραχορίσανε βρισκότανε στιν άκρι τυ χοριύ. Μονόροφο με διο διαμερίζματα, δίχος πάτομα κε με ταβάνι κατάμαβρο απ' τον καπνό κε μισοφαγομένο απ' τιν πολικερία. Τα παράθιρά-τυ μικρά, δίχος τζάμια κ' ι πόρτες-τυ κσεχαρβαλομένες. Θα ανίκε, όπος φένετε, σε κάπιο χορικό ίτε σε καμιά χίρα με ορφανά σαν τι μιτέρα-μας.

Στο χοριό ίτανε κε κενύρια σπίτια, πέτρινα, με διο πατόματα, με αβλές κε κίπυς μεγάλυς, μα εκίνα τα πίραν ι άλι, ι προεστί τις κινότιτας, ι κίριι τις επιτροπίς, ο παπάς κι' όλι εκίνι, πυ ίχαν, όπος έλεγε ι μιτέρα-μυ, δόντια δινατά.

Χοράφι μας δόσανε, μα δίχος ζα κε εργαλία δεν ίτανε δικό-συ. Το ισόδιμα σχεδόν ολόκλιρο ίνε εκίνυ, με τα ζόα κε τα εργαλία τυ οπίυ το καλιεργίς. Το χοράφι, λιπόν, δεν μπορύσε να μας θρέπσι κε για να ζίσυμε έπρεπε να κσενοδυλέβι ι μάνα-μυ, να κσενοδυλέβι ο Αλέκσις. Εργατικί ι μάνα-μυ, μα κι' ο Αλέκσις δεν έμνισκε πίσο στιν εργατικότιτα. Ίτανε πεδί ακόμα, μα εργαζότανε σαν ενίλικος. Κι' οπιαδίποτε δυλιά έβρισκε...

Περάσανε έτσι τέσερα χρόνια. Ι ζοίμας άρχισε λιγάκι να καλιτερέβι. Ο Αλέκσις έπερνε τόρα μεγαλίτερο μεροκάματο κε κσενοδυλέβαμε κ' εμίς, εγό κ' ι Δέσπο. Κυβαλύσαμε με κάτι κυβάδες, μεγαλίτερυς απ' το μπόι-μας, νερό στο καφενίο, στυ κιρ-Χρίστυ τυ μπακάλι κε σε άλα πλύσια σπίτια τυ χοριύ-μας, πυ μεταβλίθικε τόρα σε κομόπολι μικρί. Δυλέβαμε έτσι όλι-μας, πυ κατορθόσαμε με τις μικρές-μας ικονομίες ν' αγοράσυμε κε μια γίδα, τι Φλόρα. Μάλιστα το καλοκέρι σκεφτόμασταν ν' αγοράσυμε κε δέφτερι. Κε θα το κατορθόναμε ίσος, αν δε μας έβρισκε κενύργια διστιχία.

Τιν Προτομαγιά τις χρονιάς εκίνις πολί λίγι απ' τυς νέυς τυ χοριύ-μας βγίκαν στι δυλιά. Πολί προί μαζεφτίκανε ι περισότερί-τυς στο μίλο τυ μπαρμπα-Νικόλα, πυ βρισκότανε όκσο απ' το χοριό, κι' από 'κι με

γραμί όλι-τυς, σα στρατιότες, με πλακάτες με μεγάλα γραματα, τραγυδόντας, διασχίσανε τυς δρόμυς τυ χοριύ-μας. Στιν πρότι γραμί τον νέον αφτόν ίταν κι' ο Αλέκσις-μας. Κρατύσε μια μεγάλι κόκινι σιμέα. Όταν περάσανε δίπλα απ' το σπίτι τυ κιρ-Χρίστυ τυ μπακάλι, φονάκσανε όλι-τυς με μια φονί:

— Κάτο ι βδέλες, πυ βιζένυν το έμαμας!

Έτσι παρόμια φονάζανε κι' όταν περνύσαν απ' τα σπίτια τον άλον μεγαλυσιάνον.

Εμίς τα πεδιά τρέχαμε από πίσο-τυς κε τυς καμαρόναμε. Πύ κε πύ φονάζαμε κ' εμίς μαζί-τυς.

Τιν άλι μέρα πολί προί, δε σικοθίκαμε ακόμα, όταν χτίπισε ι πόρτα. Ίτανε ι αστινομία Ζιτύσε τον Αλέκσι. Τον πίρανε, τυ δέσανε τα χέρια κε μαζί με πολύς άλυς απ' το χοριό-μας τυς φέρανε στι διπλανί πόλι. Εκί πολύς απολίσανε, αφύ τυς κρατίσανε διο μέρες φιλακί, μα τον Αλέκσι κε πέντε άλυς τυς στίλανε εκσορία για διο χρό-

νια. Γιατί, αφτί λέγανε, παρέσιραν κε τυς άλυς. Ίτανε «πιρινέι».

— Πιρινέι!—ίπε ι μάνα-μυ.—Μα εμίς με τυς Πιρινύς δεν έχυμε καμιά σινκένια, ύτε μακρινί, έστο κι' αν ίμαστε απ' το ίδιο χοριό τις Ανατολίς.

Πίγε μαζί με τις άλες μανάδες στον παπά.

— Πολί καλά τυς κάνανε,—ίπε εκίνος,—μια κε ίτανε «πιρινέι», διλαδί άθει κε απάτριδες.

Απ' τυ παπά πίγανε στο δάσκαλο κε τον παρακαλέσανε να τις γράψι αναφορά στο νομάρχι, ο δάσκαλος τυς εξίγισε τιν ετία τις εξορίας τον πεδιόν-τυς.

— Τυς λένε «πιρινέυς» γιατί ανίκανε στον *πιρίνα* τις κομυνιστικίς νεολέας τυ χοριύ. Ι πιρίνες αφτί μαζί με τυς πιρίνες τον κομυνιστόν, πυ βρίσκυντε κε σε άλα χοριά κε πολιτίες, ζιτύν να χάσυν όλυς τυς παπάδες, τυς μπακάλιδες κε γενικά όλυς τυς πλύσιυς. Να πάρυν τα χοράφια απ' τυς τσιφλικάδες κε δορεάν να τά μιράξυνε στυς φτοχύς χορικύς. Πάνε λιπόν, ενάντια στιν πατρίδα κε γι' αφτό ι πατρίδα τυς τιμορί κε θα τυς τιμορί σκλιρά.

Ι μανάδες φίγανε αμίλιτες.

III.

Κ' έτσι μίναμε τα τρία ανίλικα εμίς, εγό, ι Δέσπο κι' ο μικρύλις Κόστας μόνα κε πάλι με τιν άμιρι μανύλα-μας, στον τόπο αφτό, πυ μας έριξε ι πατρίδα. Ι μάνα-μας ξενοδύλεβε, όπος κε πριν, μα αμίλιτι τόρα κε σκεφτικί. Κάπιος μεγάλος πόνος τις έλιονε τιν καρδιά. Κι' ο πόνος αφτός ζογραφιζότανε στο πρόσοπό-τις, στις κινίσις-τις, στο περπάτιμά-τις, έκανε παραπονιάρικι τι φονίτις, κρατύσε βυρκομένα τα μάτια-τις. Ίτανε ο πόνος για το πεδί-τις, τον Αλέξι, πυ πίγενε ενάντια στιν πατρίδα κε το θεό, όπος τις ίπε ο παπάς κε τις εξίγισε ο δάσκαλος. Για το πεδί-τις, πυ το κρατάνε ένα χρόνο τόρα μακριά-τις, στιν εξορία. Κι' ο πόνος αφτός ο διπλός τις μάνας-μας, βγένοντας απ' τα στίθια τις κακόμιρις, πλιμιρύσε όλο-μας το σπίτι, έδιοχνε το πεδικό γέλιο κε τιν ικογενιακί χαρά κι' απ' τα δικά-μας τα πρόσοπα.

Στο μεγάλο αφτό κακό, πυ μας ίβρε

ιμόνι-μας παριγοριά ίτανε ι γίδα-μας, ι Φλόρα. Το βράδι, όταν γιρίζανε απ' τι βοσκί όλα τα γίδια τυ χοριύ, βγέναμε κε τα τρία αδέρφια κε τιν καρτερύσαμε ανιπόμονα. Κι' αφτί τραβύσε μπροστά απ' όλο το κοπάδι κε, μόλις μας έβλεπε, άρχιζε τα βελάζματα, λες κε μας καλισπερύσε. Κ' εμίς τιν προσμέναμε σαν αδερφός τον αδερφό. Τιν φιλύσαμε, τιν χαιδέβαμε. Τιν φιλέβαμε ψομί, κρατιμένο απ' το κομάτι πυ μας έδινε ι μάνα-μας. Στερύσαμε τον εαφτό-μας! Κι' όταν δεν ίτανε ψομί τιν φιλέβαμε με χλορά κλαδιά, πυ τα έτρογε με μεγάλι όρεξι. Κε ίστερα τρέχαμε μπροστά εμίς κι' αφτί μας ακολυθύσε τρέχοντας με χίλια πεγνιδίζματα. Καμιά φορά ανταμόναμε τι μάνα-μας, πυ γιρνύσε απ' το χοράφι, όπυ ξενοδύλεβε. Γέμιζαν τις άμιρις τα μάτια δάκρια σαν μας έβλεπε τα τρία τα πεδιά-τις με τι Φλόρα μαζί.

'Ιστερα εμίς τραβύσαμε μπροστά με τι γίδα κι' αφτί, αργά, με σκιμένο το κεφάλι, ερχότανε κατόπι-μας.

Θιμάμε, κάποτε γίρισα το κεφάλι-μυ, καθός πιγέναμε, κε τιν ίδα να σφυνκίζι τα μάτια-τις με τιν ποδιά. Πιός κσέρι, τί ιπόφερε κε πάλι όλι τι μέρα για μας τα ανίλικά-τις!

'Ενα βράδι εκί πυ βγίκαμε, όπος πάντα να προιπαντίσυμε τι γίδα-μας, δεν τιν ίδαμε να τραβά μπροστά, όπος σινίθιζε, μα μίτε κε νάρχετε κατόπι απ' τις άλες γίδες. Κάτι ένιοσα μες' τιν καρδιά-μυ. Δεν μπορό να πο, τί ίτανε: φόβος, πόνος; Μπορί κε τα διό. Πέρασε από μπροστά-μας όλο το κοπάδι κε ι γίδα μας πυθενά! Κατόπι απ'το κοπάδι αργά κε σκίβοντας ερχότανε ο τζομπάνις· κυβαλύσε στι ράχι-τυ τι γίδα-μας.

Πάγος στιν καρδιά-μας, τί ίχε ι γίδα-μας; Τιν δάνκασε φίδι στο στίθος. Ο τζομπάνις τιν πίγενε σπίτι-μας. Κ' εμίς από πίσο, ακολυθύσαμε κλέοντας. Σιμά στο μίλο τυ μπαρμπα-Νικολί ανταμόσαμε τι μάνα-μας. Γιρνύσε απ' τι δυλιά φορτομένι κσίλα. Στάθικε στο δρόμο έτσι, όπος ίτανε φορτομένι, έβαλε τα χέρια στα γόνατα κε κίταζε αμίλιτι. Πριν τις πύμε τίποτε, τα κατάλαβε όλα μόνι-τις.

Τόσα χρόνια, μια ζοί ολάκερι μες' τι φτόχια κε τι διστιχία, τα μάντεβε όλα τα κακά.

— Μιτέρα, τι γίδα τιν έφαγε το φίδι.

— Αφτό μας έλιπε, —ίπε κι' αναστένακσε βαθιά.

Τιν κατέβασε απ' τον όμο-τυ τι γίδα ο τζομπάνις, μα δε στάθικε στα πόδια υρθί. Κσαπλόθικε καταγίς κ' έγιρε το κεφάλι-τις δίπλα, τ' ακύμπισε στο χόμα. Βονκύσε σαν άνθροπος. 'Ενα βονκιτό κοντό σαν κλάμα. Τιν ακύσαμε κε μας ραγίζονταν ι καρδιές. Κε μαζί-τις κλέαμε κε τα τρία αδέρφια.

— Να συ πο, Χαραλάμπενα,—τις λέι ο τζομπάνις τις μιτέρας-μας,—πρόφτασα κε τις άρμεκσα το φαρμακομένο έμα. Δε θα πάθι τίποτα. Μι φοβάσε. Δισκολέφτικε καθός τιν έφερνα στον όμο κε τιν άναπσαν ι πόνι. Πόσα μυ έτιχαν εμένα, μα δεν έπαθαν τίποτα. 'Εγιαναν πάλι. Ρίκστε-τις χλορά κλαδάκια κε σε κανά διο όρες σαν τις διαβύν ι πόνι, θ' αρχίσι να τρόι. Ισίχασε, καιμένι.

Ο τζομπάνις πίρε διο αβγά για τον κόπο-τυ κε έφιγε. Κ' ι μάνα-μυ σίκοσε τι γίδα στιν ανκαλιά-τις κε τιν επίρε μέσα στο σπίτι. Τιν έβαλε σε μιαν άκρι κε τις έρικσε κλαδάκια χλορά, αν ίθελε να φάγι. Κε ίστερα καταπιάστικε να ισιχάσι εμάς, να πάπσυμε τα δάχρια. Εγό έπαπσα. Μα ι Δέσπο πύ να πάπσι; Σιγόκλεε. 'Αναπσε ι μάνα φοτιά—Φλεβάρις μίνας—κε έρικσε δαδί στι φοτιά να φένκι. Πίρε ίστερα ένα κομάτι καλαμποκίσιο πσομί, απολαβί τις δυλιάς-τις όλι τι μέρα, διο-τρία κρομίδια κε μας προσκάλεσε να φάμε.

— Ελάτε, πεδιά, να φάμε, κ' ι γίδα, μι φοβάστε, ος άβριο θα γίνι καλά.

Μα πυ ι Δέσπο! Δεν άφινε το κλάμα. Σικόθικε ι μιτέρα-μυ, τιν πίρε στιν ανκαλιά-τις. Τις έδοκε πσομί. Τιν εφίλισε.

— Σόπα, πεδάκι-μυ.

Ι Δέσπο δεν άκυε, το δικό-τις.

— Μα-α-ά-να... κι' αν πσοφίσι ι Φλο-ό-ρα;..

— Σόπα, κορίτσι-μυ, άσε-με να φάγο μια μπυκιά πσομί... Δε μυ φτάνι ι κύρασι κι' ο καιμός-μυ... Ισίχασε, κι' αν ίνε να πσοφίσι, όρα-τις καλί. Σάμπος ίνε το πρότο κακό, πυ μας βρίσκι. Ίμαστε σινιθιζμένι. Πάπσε... δε θα πάθι τίποτα ι γίδα...

Ίδε ι Δέσπο, πυ πίραζε το κλάμα-τις τι μιτέρα-μας κ' ισίχασε. Μαζόχτικε σε μιαν άκρι κι' αποκιμίθικε, δίχος να φάι, με το πσομί στο χέρι. Σαν αποφάγαμε, σικόθικε ι μάνα-μυ. Κι' άμα ίδε τι Δέσπο πος αποκιμίθικε, έστροσε κε τιν έβαλε στο στρόμα. Πλαγιάσαμε κ' εμίς να κιμιθύμε.

Τι νίχτα δεν κσέρο, τί όρα κσίπνισα. Στο παραγόνι κάπιος φισύσε ν' ανάπσι φοτιά. Σε λίγο έλαμπσε μια φλόγα κε φάνικε ι Δέσπο με ένα αναμένο δαδί στο χέρι.

Στιν άλι άκρι τις κάμαρας ι γίδα στεκότανε ορθί σιμά στα κλαδάκια κε έτρογε. Κι' όπος έλαμπσε ι φλόγα τυ δαδιύ, γίρισε κε κίτακσε τι Δέσπο κε σιγανοβέλακσε μια φορά, σα να ίθελε να μιλίσι.

Πετάχτικα απ' το στρόμα. Κσίπνισε κ' ι μάνα-μυ. Κσίπνισε κι' ο Δίμος. Τί χαρές πυ κάναμε! Ι μανα-μυ τότε φίλισε τι Δέσπο κε τις έδοκε να φάι το πσομί, πυ δεν έφαγε το βράδι.

IV.

Ιύλις μίνας. Ίμαστε με τι μάνα-μας κε τα τρία αδέρφια στο χοράφι τυ κιρ-Γιόργι τυ προεστύ. Βοτάνιζε ι μάνα-μας το καλαμπόκι κ' εγό με τι Δέσπο κσεριζόναμε τ' αγριόχορτα απ' τις βραγιές τον φασυλιόν. Ο Δίμος καθότανε κάτο από μια αχλαδιά κε έπεζε με κάτι χαλίκια.

Ι δυλιά ίτανε βιαστικιά κι' αργά τι νίχτα κατεβίκαμε στο χοριό. Το κοπάδι ίρθε προπολύ, μα ι γίδα-μας δε μας περίμενε, όπος πάντα στιν πόρτα τυ σπιτιύ.

—Κάτι θα έπαθε,—ίπαμε κ' ι τρις, κε, αφίνοντας δίπλα στο κατόφλι τυ σπιτιύ το Δίμο, τρέκσαμε, κι' ας ίμασταν σκοτομένι απ' τιν κύρασι, να τιν ζιτίσυμε τι Φλόρα.

Δεν αργίσαμε να τιν έβρυμε. Βέλαζε παραπονιάρικα στο περιβόλι τυ κιρ-Χρίστυ, τυ μπακάλι τυ χοριύ-μας. Σε λίγο βρεθίκαμε σιμά-τις. Το καιμένο το ζόο! Πεζμένο πάνο στιν αριστερί-τυ πάντα, πρόβαλε το λεμό κε μας κίταζε παραπονιάρικα με τα γλικά-τυ μάτια.

Προσπαθίσαμε να το σικόσυμε, μα δεν μπορύσε να σταθί στα πόδια-τυ. Τσακιζμένο το μπροστινό-τυ πόδι έγερνε κολιμπόντας στο έμα. Το φορτόθικε ι μάνα-μας κε το' έφερε στο σπίτι. Βονκύσε το κακόμιρο, κ' εμίς, τα πεδιά, περισότερο από κίνο.

Γιρίζοντας απ' το χοράφι ο Σταθίς ο γίτονάς-μας άκυσε τις φονές κε ίρθε σιμάμας. Ίδε τι γίδα κε κατάλαβε γιατί φονάζαμε. Σίμοσε, εκσέτασε το σπαζμένο πόδι τυ ζόυ κε ίπε κυνόντας το κεφάλι:

—Μεγάλο κσιλοδαρμό έφαγε το καιμένο! Θα δέσο το πόδι-τυ, μα γλίγορα δε θα γιάνι!...

Αργά, πολί αργά εκίνο το βράδι πέσαμε να κιμιθύμε. Νιστικί όλι. Πύ όρεκσι για φαγί! Ακόμα κι' ο Δίμος δεν άνκικσε το πσομί, πυ τυ έδοσε ι μάνα.

Τιν άλι βραδιά καθόμασταν όλι γίρο στι γίδα, πυ βέλαζε κιτάζοντάς-μας παραπονιάρικα. Περισότερο απ' το ζόο πονύσαμε εμίς. Προπάντον ι Δέσπο. Καθιζμένι σταβροπόδι δίπλα στι Φλόρα, τιν χάιδεβε πονετικά σαν μάνα κε τα δάκρια ποτάμια τρέχανε απ' τα μάτια-τις. Μαζί-μας στο χαμόσπιτό-μας ίτανε τι βραδιά εκίνι κε ι Ρόζα τις θια-Κόστενας, προσφιγοπύλα κι' αφτί, κι' ορφανί σαν κ' εμάς. Απ' αφτίν μάθαμε τιν τραγικί ιστορια τις γίδας-μας.

Ο Πάνος ο γιος τυ μπακάλι, σινίλικος τυ αδερφύ-μας τονε μισύσε τον Αλέκσι κε κοντά σ'εκίνο κ'εμάς όλυς. Γιατί εκσετίας τυ αδερφύ-μας, όπος έλεγε, έχασε ο πατέρας-τυ τιν πελατία-τυ. Ι χορικί έπαπσαν πια να έχυν εμπιστοσίνι στον πατέρα-τυ, πυ τυς έκλεβε στο ζίγι κε το λογαριαζμό. Γι'αφτό κε στιν καταδίκι τυ αδερφύ-μας σινετέλεσαν

πολί αφτός κι' ο πατέρας-τυ με τις πσέφτικές-τυς καταθέσις.

Τι βραδιά, λιπόν εκίνι, πυ εμὶς λίπαμε στο χοράφι τυ κιρ-Γιόργι κε απροιπάντιτι κατèβικε ι Φλόρα, αφὺ βελάζοντας ανίςιχι μας ζίτιςε κάμποςι όρα, πὶρε μονάχι-τις το δρόμο για το χαμόςπιτό-μας. Περνόντας απ'το περιβόλι τυ μπακάλι ίδρε τιν πόρτα ανιχτί κε μπίκε μέσα. Τιν ίδε ο γιος τυ μπακάλι. Αφορμί, ίπαμε, ζιτύςε. Πέρνι μια μεγάλι πέτρα κε τιν ρίχνι απάνο-τις. Ι πὲτρα βρίςκι το ζοό ςτο γόνατο. Δέφτερι πέτρα τςακίζι το πόδι τυ ζόυ κε το ςαρόνι ςτι γι. Δεν ικανοπιίθικε μ'αφτό ο ςκλιρόκαρδος. 'Ετρεχςε ςιμά-τυ, όπος μας έλεγε ι Ρόζα, κι'αφύ έςπαςε στι ράχι τυ ζόυ το χοντρό-τυ το ραβδί, αφίκε τι Φλόρα-μας να βελάζι εκί πικρά κι' αφτός έφιγε ικανοπιιμένος για το κατόρθομά-τυ.

—Χιροτέρι κι' απ' τα φίδια ι άνθροπι αφτὶ,—ίπε ι μιτέρα-μας,—έτςι να μας βλάφτύν, όταν ίνε πιναζμένα, ίτε τα πιράζυμε,

κι'αφτί όςο κι'αν ίνε χορτάτι. 'Ιχε δίκιο ο Αλèκςις, πυ δεν τυς ίθελε. 'Ιχε δίκιο!..

Γόνκιζε, όπος πρότα, ι γίδα. Κ'εμίς ι φαμέλια όλι, ςταβροπόδι γίρο-τις αμίλιτι. Κάπιος μεγάλος θιμός θέριεβε ςτα ςτίθια-μας. Ο νυς-μας πετύςε ςτιν εκςορία, κε βλέπαμε εκί τον Αλέκςι κε τυς ςιντρòφυς-τυ, γίγαντες μεγάλυς ςαν τον Ιρακλί κε τον Θιςέα τον παλιόν χρόνον να δυλέβυν νίχτα-μέρα εκί για να μας γλιτόςυνε απ'τυς ςκλιρύς αφτύς ανθρόπυς, τον μπακάλι κε τυς ομίυς-τυ. Κε αςινέςθιτα ςφίκςαμε τις μικρές-μας γροθιές.

Σ. Σ. Το 1922 ςτον ιμπεριαλιςτικό πόλεμο τις Ελάδας ενάντια ςτιν Τυρκία, ι Ελάδα νικίθικε. 'Ιςτερα απ' τον πόλεμο ι διο αφτές χόρες κλίςανε ςιμφονία ανταλαγίς τυ ελινικύ κε τυ τυρκικύ πλιθιζμύ. Σίμφονα με τιν ανταλαγὶ ι έλινες πυ ζόςανε ςτιν Τυρκία έπρεπε να φίγυνε ςτιν Ελάδα κε ι τύρκι, πυ ζόςανε ςτιν Ελάδα να φίγυνε ςτιν Τυρκία.

Πολί εργαζόμενι έλινες απ' τιν Τυρκία ίρθανε ςτι Σοβιετικί Ενοςι, όπυ ζύνε τόρα έφπορα κε χτίζυνε μαζί με τυς άλυς λαύς τις ΕΣΣΔ τον ςοςιαλιζμό.

Ι έλινες εργαζόμενι, πυ φίγανε ςτι φαςιςτικί Ελάδα ίβρανε τιν πίνα, τις αρόςτιες, τι διςτιχία. Στο διίγιμα τυ Δ. Εριςτέα «Φίδια κε φιδάνθροπι» περιγράφετε ι βαριά ζοί τον εργαζομένον αφτόν έλινον ςτιν Ελάδα.

Ι ΣΙΝΤΑΚΣΙ

Α. ΡΙΟΝΙΣ

Ι VI «Β» ΤΑΚΣΙ

Ι.

Το βράδι ίταν κακοκεριά. Όκσο έβρεχε κε φισύσε ο άνεμος, δέρνοντας τα κλαδιά τον δέντρον κε σφιρίζοντας πάνο στις στέγες.

Μέσα στο σκολιό γινόντανε σινεδριάσις τον τάκσεον. Ι πιο ζοιρί σινεδρίασι ίτανε στιν VI «β» τάκσι. Με μεγάλι δισκολία ο δάσκαλος Καριπίδις σινκρατύσε τα πεδιά. Μόνο όταν σικόθικε να μιλίσι ι Αλίκι, τα πεδιά ισιχάσανε. Ι Αλίκι ίταν ένα κοκινομάγυλο, κσανθόμαλο κοριτσάκι, ίτανε το καμάρι τις τάκσις κε τυ σκολιύ. Σ' όλα-τις ταχτικί, πάντα προετιμαζμένι στα μαθίματα, έπερνε σινάμα ενεργό μέρος σ' όλι τιν κινοφέλιμι εργασία τυ σκολιύ. Αφτί στον όμιλο τις οδικίς, αφτί κε στο δραματικό. Δεν παρέλιπε ποτές κανένα μάθιμα τυ ομίλυ τις γιμναστικίς. Μα περισότερο αγαπύσε το στρατιοτικό όμιλο. Κ' ίταν απ' τις καλίτερες, φορύσε περίφανα το σίμα τυ Βοροσιλοβικύ σκοπεφτί.

Τόρα, πυ ίταν κε στάροστας τις τάκσις, αγονιζότανε με ζίλο για να βγάλι τιν τάκσι-τις στιν πρότι γραμί τυ σκολιύ.

Ι φονί-τις ιχιρί, ανάνκαζε τα πεδιά να τιν ακύυν. Άλοστε τιν αγαπύσε όλι ι τάκσι εχτός απ' τον Γιότι. Αφτόν ακριβός κε χτιπύσε τόρα ι Αλίκι.

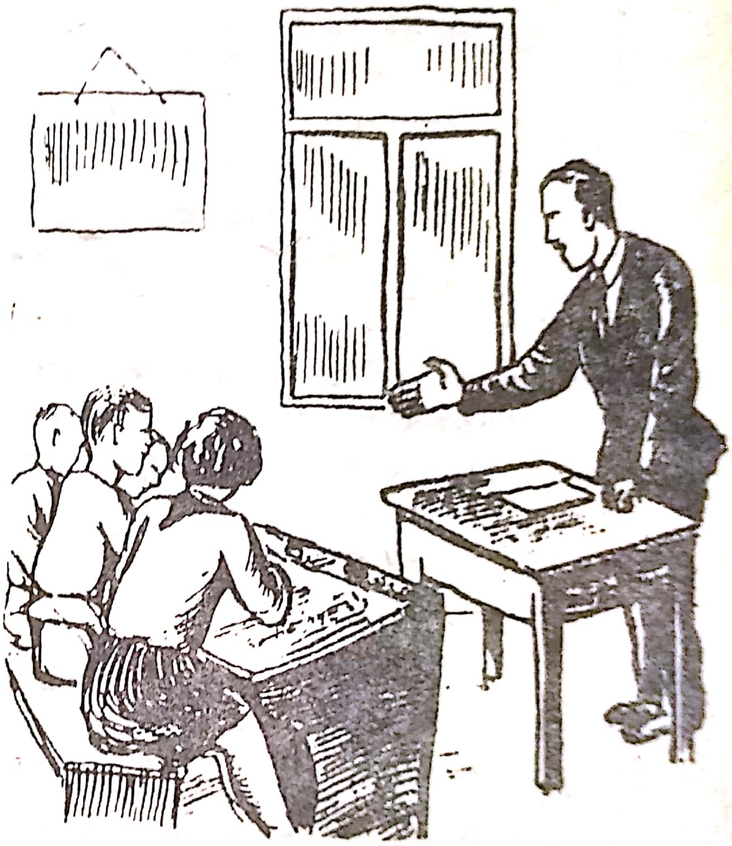
— Ντροπί, πεδιά! Κλίσαμε σιμβόλεο σοσιαλιστικίς άμιλας με τιν VII τάκσι κε από τόρα μένυμε πίσο. Ι τάκσι-μας, δάσκαλε ίνε καλί τάκσι—ίπε γιρίζοντας προς το σ. Καριπίδι, δυλέβυμε καλά. Αγονιζόμαστε κε για τιν καθαριότιτα, κε για τι μάθισι, μα επιτιχίες σχεδόν δεν έχυμε. Πιός φτέι; Νά ο φτέχτις!—ίπε κσαφνικά κε δινατά, δίχνοντας σινάμα με το δάχτιλό-τις τον Γιότι.

Ι περισότερι άσκιμι βαθμί στιν τάκσι ίνε τυ Γιότι,—αφτός έσπασε το μελανοδοχίο πάνο στον τίχο κε τονε λέροσε. Αφτός χτίπισε τον Πέτρο. Όλα αφτός τα κάνι. Πόσες φορές τον πίραμε με το καλό κε κίνος τίποτα. Πάι να κλάψι κανίς, πος ένας χαλνά τι δυλιά ολονόν. Ντροπί, Γιότι!

— Ψέματα, φόνακσε κσάφνυ ο Γιότις, μάθατε όλα να τα ρίχνετε πάνο-μυ.

— Σοστά, σοστά, κάτσε κάτο! Φονάκσανε μεμιάς ι άλι.

— Νε σοστά, κσακολύθισε ι Αλίκι.— Ο Γιότις πρέπι να καταλάβι πος εμίς ίμαστε ι σοστί-τυ σίντροφι κε να μας βοιθίσι στο κινό-μας έργο. Αφτό θέλεγα,—ίπε κε κάθισε στι θέσι τις.

Ο Γιότις πραγματικά σινίθισε να τονε λένε κακό. Τάκυγε κι' απ' τυς σιμαθιτές, κι' απ' τυς δασκάλυς, κι' απ' τυς γονιύς. Μα αφτίν τι φορά τυ κακοφάνικε. Βγίκε απ' τι σινεδρίασι πρότος. Σε λίγο φίγανε κ' ι άλι. Ι Αλίκι έμινε λίγο ακόμα. Αντίγραψε το πραχτικό, τόβαλε στο ντυλάπι τις τάκσις. Έτρεκσε, φόρεσε κι' ανιγοντας τιν ομπρέλα βγίκε όκσο. Ίτανε πικνό σκοτάδι. Ι χοντρί βροχί χτιπύσε στιν ομπρέλα, θαρίς κε σε στέγι.

Πίγενε γλίγορα. Γιρνόντας τι δέφτερι γονιά, ςταμάτιςε τρομαγμένι. Κάπυ 6-7 μέτρα αντίκρι-τις ίτανε ένα τιλεγραφόκςιλο. 'Ενιοςε πος πίςο-τυ κριβότανε μια ςκιά. Δεν πρόφταςε να κςαναγιρίςι τι γονιά, όταν μια πέτρα τιν χτίπιςε δινατά ςτο δεκςί χέρι.

Διο νέα ετάραχςαν τιν άλι μέρα τιν τάκςι όλι. Ι Αλίκι ίρθε με ςπαζμένο χέρι πυ το ίχε δεμένο μ' ένα επίδεζμο περαζμένο απ' το λεμό-τις. Κε τ' άλο: ο Γιότις, πυ ςιχνά έλιπε απ' τα μαθίματα, 'αφτίν τι φορά δεν ίρθε, γιατί ίτανε βαριά άρωςτος.

Ι ζοί περνύςε κάπος πιο κανονικά. Ι πιθαρχία καλί. Καλές κ' ι πρόοδες. Μαθιτές κε δαςκάλι αγονιζόντανε να προιπαντίςυν τα ικοςάχρονα τυ Οχτόβρι με νέες νίκες. 'Ολα μιλύςανε για τι ςοςιαλιςτικί άμιλα. Ι εφιμερίδα τυ τίχυ, τα ςινθίματα κ' ι πλακάτες. Στι μέςι τυ διαδρόμυ κρεμότανε το ςιμβόλεο, πυ ιπογράπςανε ι V, VI κε VII τάκςι. 'Ενας απ' τυς όρυς ίτανε κε ο αγόνας για τυς καλίτερυς ςκοπεφτές.

Στυς αγόνες ςκοποβολίς, πυ έπρεπε να γίνυν ,τις 30 τυ Οχτόβρι, από κάθε τάκςι έπρεπε να πάρυν μέρος πέντε πεδιά. Ι VI«β» τάκςι ίτανε βέβεα πος θα νικίςι, μα ι Αλίκι ανιςιχύςε. Περιςότερο όμος τιν ανιςιχύςε ο Γιότις. Αφτός μόλις γίνι καλά όλα θα τ' αναποδογιρίςι. Ι Αλίκι πρότινε ςτα αγόρια να πάνε να τον επιςκεφτύνε κε να τον μιλίςυνε, μα όλι τον αντιπαθύςαν κε αρνιθίκανε.

II.

'Εχτι μέρα ο Γιότις ίτανε ςτο κρεβάτι. Ι αρόςτια περνύςε, μα να ςικοθί δεν τον αφίνανε. Κ' έτςι κςαπλομένος όλο ςκεφτότανε. Σινίθ:ςε να ίνε πάντα ελέφτερος, ςαν πυλί κε γι' αφτό δεμένος ςτο κρεβάτι ένιοθε μεγάλι ςτεναχόρια. Κανίς δεν τον επιςκέφτικε κ' έτςι μπορύςε να ρεβμάζι όςο ίθελε.

'Εςτρονε πια τα πλάνα-τυ. Τί κε πός θα κάνι, όταν ςικοθί. Τις προάλες κάπος τυ κατέβ:κε να παραπονεθί ςτι μιτέρα-τυ, πος δεν έχι β.βλία, γιατί χαθίκανε τάχα. Στεναχορέφτικε πολί κε τΰρθε να διαβαςι.

Σαν τἄκυςε αφτά τ' ανέλπιςτα λόγια ι μιτέρα-τυ, δάκριςε κε τΰπε:

— Πὺ να ς' τα βρο τόρα τα βιβλία, μα τί να γὶνι, γιόκα-μυ, θα πάγο να ςυ γιρέπςο. Εςί διάβαςε μονάχα.

Τιν κυβέντα αφτὶ ο Γιότις τιν εκςέχαςε, μα τιν θιμότανε ι μαμά-τυ κε νά-τιν τόρα, άνικςε τιν πὸρτα κε μπίκε ςτιν κάμαρα μ' ένα δέμα ςτο χέρι.

— Νά, γιόκα-μυ, ςυ τα ίβρα όλα, διάβαςε κε κίτακςε να μιν τα κςαναχὰςις. 'Ινε κερός, Γιότι, ν' αφίςις τις ατακςίες.

Ο Γιότις γιά άκυγε, γιά δεν άκυγε. Μόνο όταν βγίκε ι μαμά-τυ, πίρε το δέμα κε τὄλιςε. Τα βιβλία όλα ίτανε κενύργια κε καλοδεμένα. 'Αρχιςε να τα φιλομετρά, κςάφνυ αναμεςα ςτις ςελίδες ίβρε μια διπλομένι ςιμὶοςι. Με μεγάλο ενδιαφέρο τιν κςεδίπλοςε κι' άρχιςε να τιν διαβάζι

«Γιά-ςυ, Γιὸτι!

'Εμαθα απ' τι μαμά-ςυ πος ζίτιςες αφτά τα βιβλία κ' έτρεκςα να ςυ τα βρο. Μέςα έχο ςιμιομένα τα μαθίματα, πυ περάςαμε. Πός πάι ι αρό-

στια-συ; Αν ίκσερες πος αγονιζόμαστε όλι για να βγύμε νικιτές! Έλα, γιάνε γλίγορα για να μας βοιθίσις. Ίμαστε λίγι, βλέπις.

Με πιονέρικο χερετιζμό

Αλίκι».

Ίταν πολί αναπάντεχι αφτί ι σιμίοσι. Σάστισε. Ι πρότι σκέπσι, πυ σαν αστραπί, πέρασε απ' το μιαλό-τυ, ίταν να σχίσι τι σιμίοσι κε να πετάκσι τα βιβλία, μα μετάνιοσε αμέσος. Εκίνι τι στιγμί άκυσε κάτι ομιλίες όκσο. Σε λίγο άνικσε ι πόρτα κι' ο Γιότις χλόμιασε. Μέσα μπίκε, ι Αλίκι.

— Γιά-συ, Γιότι!—τυ ίπε κε τον σίμοσε με θάρος. Ι μαμά στεκότανε στιν πόρτα κε χαμογελύσε. Αντίς απάντισι ο Γιότις έκλινε το κεφάλι-τυ.

— Μα ος πότε θα ίσε στο κρεβάτι; ρότισε ι Αλίκι, κε τις απάντισε ι μαμά.

— Άβριο, ίπε, θα σικοθί κε μεθάβριο θα πάι πια στο σχολιό.

— Τί λέτε; κσαναρότισε χαρύμενα ι Αλίκι κι' άρχισε γλίγορα-γλίγορα να διιγιέτε για τι ζοί τυ σχολιύ, δίχος να δίνι προσοχί στο σκιθροπό πρόσοπο τυ Γιότι.

— Ένα πράμα μ' ανισιχί τόρα, κσακολυθύσε εκίνι. Στις 30 τυ Οχτόβρι θάχυμε αγόνες σκοποβολίς. Τα πεδιά έχοντας εμένα ιπόψι, ίνε βέβεα πος θα νικίσυμε, μα κσεχνύν πος μ' αφτό το διαβολεμένο χέρι δε θα μπορέσο να κάνο τίποτα.

Σ' αφτά τα λόγια ο Γιότις τινάχτικε, μα εκίνι κσακολύθισε.

— Κε κσέρις, Γιότι, αν ίσουν εσί θα μπορύσες σ' αφτές τις μέρες ν' ασκιθίς κε να με αντικαταστίσις. Θιμάσε τί καλά προβόλισες στο πρότο μάθιμα τυ ομίλυ τις σκοποβολίς;

Νε. Το θιμάτε ο Γιότις. Θιμάτε όμος πος στ' άλα τα μαθίματα δεν πίγε καθόλυ, κε τόρα δεν κσέρι τί να απαντίσι.

— Ε, τόρα ας πάγο γιατί βιάζυμε—ίπε ι Αλίκι κε σικόθικε.

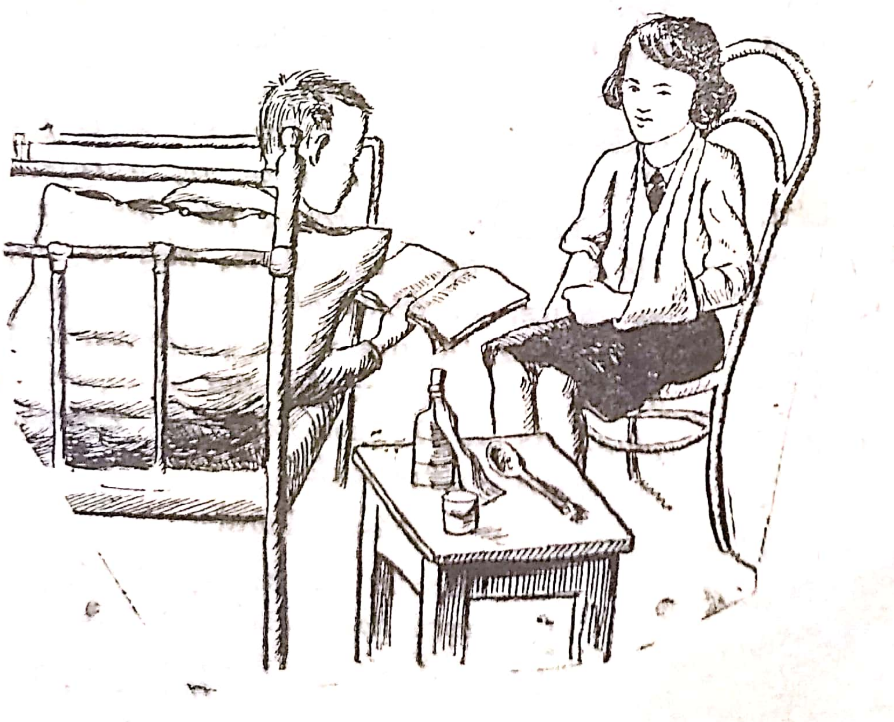
— Περαστικά, Γιότι! Γιά-συ!

— Γιά-σύ! απάντισε επιτέλυς ο Γιότις κ' ένιοσε ένα μεγάλο βάρος να πέφτι από πάνο-τυ.

III.

Ο Γιότις ίρθε στα μαθίματα. Ίτανε όμος πολί σκιθροπός κε αμίλιτος. Πύ ο παλιός ο Γιότις; Στον κερό τον μαθιμάτον καθότανε σιοπιλά κε σοβαρά. Σ' όλες τις εροτίσις τον δασκάλον απαντύσε αργά-αργά, μα πάντα σοστά. Άρχισε να πέρνι καλύς βαθμύς. Στα διαλίματα πάντα ίταν μόνος, απόφεβγε τις ομιλίες κε τα πεχνίδια, αποτραβιότανε. Σιχνότερα μπορύσε κανίς να τονε βρι σε καμιά γονιά τις αβλίς, μ' ένα βιβλίο στο χέρι. Σαν τελιόνανε τα μαθίματα έκανε μια βόλτα απ' το σκοπεφτίριο, πυ ίτανε στον κεντρικό δρόμο, έριχνε 4-5 σφέρες κε ίστερα πίγενε στο σπίτι.

Πολί σιμαθιτές-τυ προσπαθίσανε να τον μιλίσυνε, να τον διασκεδάσυνε, μα τίποτες δε βγίκε. Μίτε ι Αλίκι κατόρθοσε τίποτα. Κάμποσες φορές ο οδιγός τις τάκσις-τυ ο Καρπίδις τον έπερνε χοριστά κε τον μιλύσε. Εκίνος, όμος, στεκότανε κι' άκυγε δίχος να βγάλι λέκσι.

IV.

Στις 30 τυ Οχτόβρι το πρωί, μέσα στιν μεγάλι αβλί τυ σχολιύ μαζεφτίκανε όλι ι μαθιτές. 'Αρχισαν ι αγόνες. Ι VI «β» τάξι σίμφονα με τιν παράκλισί-τις θα πιροβολύσε τελεφτέα. Από κάθε τάξι έπερναν μέρος 5 πεδιά. Παραπάνο από διακόσια πεδιά παρακολυθύσανε τυς αγόνες. 'Ιρθε ι σιρά τις VI «β» τάξις. Απ' τις άλες, πρότι ίρθε ι VII«β», πυ πίρε 204 πόντυς απ' τυς 250 μπορετύς.

Νά, πιροβόλισαν κε ι τέσερις τις VI «β» κε πίραν 170 πόντυς.

Στο χαλί ξαπλόθικε ι Αλίκι. Με μεγάλι δισκολία πίρε το τυφέκι με το πονεμένο-τις το χέρι, κε άρχισε να σκοπέβι. 'Ενιοσε το χέρι-τις να πονί δινατά κι' άρχισε να ανισιχί. Ι άλι όλι σιοπίσανε. Μιλιά πυθενά. 'Ολι τιν ξέρανε τιν Αλίκι κε περιμένανε ανιπόμονα το αποτέλεσμα. Εκίνι ένιοθε τιν καρδιά-τις να χτιπά δινατά. Δάνκασε το χίλι τις κε πιροβόλισε.

— 2! ίπε ο δάσκαλος τις στρατιοτικίς τέχνις. 'Ενα ψιθιριτό έτρεχσε απ' άκρι σ'άκρι τις αβλίς. Ι Αλίκι δάκρισε απ' το κακό-τις. Τί μπορύσε να κάνι ι καιμένι. Μίτε τολμύσε να ρίξι μια ματιὰ προς τι δεξιά γονιά τις αβλίς, απ' όπυ τιν παρακολυθύσε ι τάξι-τις.

Ι σιντρόφι-τις σαστίσανε, άρχισαν να τιν κάνυνε νέβματα για να τιν ενθαρίνυν, μα εκίνι ξακολυθύσε να κιτάζι στο σίμα. Απελπίστικαν όλι. Μα...

Εκίνι τι στιγμί ανάμεσα απ' τα πεδιά βγίκε ο Γιότις κε πλισίασε με σταθερό βίμα το δάσκαλο.

— Σίντροφε,—τυ ίπε,—ι Αλίκι δεν μπορί να πιροβολίσι,γιατί τις πονί το χέρι. Επιτρέπετε να ρίξο τ' άλα τέσερα βόλια εγό.

Ι επιτροπί εξέτασε αμέσος τιν πρόταςι τυ επέτρεψε.

Ξαπλόθικε ο Γιότις καταγίς. Κι' άρχισε να σκοπέβι. Εσκόπεβε αρχετά πολί, μα ίστερα πιροβόλισε κε τις τέσερις φορές.

Σε λίγο ο δάσκαλος δίλοσε:

— Ι VI «β» τάξι πίρε 209 πόντυς.

Κ' έτσι στυς αγόνες νίκισε ι VI «β» τάξι.

— Μπράβο! Ζίτο!—εκατοντάδες φονές σκεπάσανε τα λόγια τυ δασκάλυ.

Ι μαθιτές τις VI«β» τάξις ορμίσανε στι μέσι τις αβλίς, αρπάξανε το Γιότι κι' αρχίσανε ζιτοκραβγάζοντας να τον τινάζυνε στον αέρα.

Για πρότι φορά ίστερα από τόσες μέρες ο Γιότις πιγενοερχότανε χαρύμενος.

— Μπράβο! Μπράβο! φόναζε κ' ι Αλίκι δακρίζοντας απ' τι σινκίνισι.

Πλισίασε κι' ο δάσκαλος Καριπίδις, πί-

ρε μες' τις μεγάλες παλάμες-τυ το κεφάλι τυ Γιότι κε τον φίλισε.

V.

Ο γιορτασμός τις XX επέτιυ τις Μεγάλις Σοσιαλιστικίς Επανάστασις έγινε στι μεγάλι έθυσα τυ σχολιύ. 'Ιστερα απ' τιν έχθεσι ι διεφθίντρια τυ σχολιύ δίλοσε, πος νικιτές στιν 20 επέτιο ίνε ι μαθιτές τις VI «β» τάξις κε γι' αφτό βραβέβετε ι τάξιτυς με μεταβατικί σιμέα. Ι καλίτερι μαθίτρια κε στάροστας τις VI«β» τάξις βραβέβετε με ντυφέκι.

Τα τελεφτέα λόγια τις διεφθίντριας τα

ςκεπάςανε τ' ακράτιτα χιροκροτὶματα. Στι ςκινί βγίκε ι Αλίκι κρατὸντας ςτο χὲρι άλο ντυφέκι, γίριςε ςτον κόζμο κε ίπε:

— Ι τάκςι-μας πάντα ίτανε καλί τάκςι κε τα πεδιά-μας—καλά πεδιά. Για πολές όμος ετίες δεν κατορθόναμε νἄχυμε τόςο μεγάλες επιτιχίες ςαν αφτές, πυ έχυμε ςίμερα. Στι νίκι-μας πολί μας βοίθιςε ο ςιμαθιτίς-μας Γιότις, ο οπίος τόρα διορθόθικε κε ίνε ένας απ' τυς καλύς μαθιτές. Επιτρέπςτε-μυ να προςφέρο κ' εγό εκμερυς τις τάκςις-μας ένα τέτιο ντυφέκι ςτο Γιότι.

— Μπραβο! Μπράβο ςτυς μαθιτές τις VI «β» τάκςις, ακυςτίκανε νέες φονές. Κανίς δεν παρατίριςε, πός κι' από πύ βρέθικε ο Γιότις πάνο ςτι ςκινί.

'Ολι όμος τον ίδανε δακριζμένο μπροςτά-τυς κε τον ακύςανε να λέι με ςινκίνιςι.

— Δεν ίμε άκςιος ακόμα για τέτιο δόρο. Νιόθο πος ίμυνα πολί κακός, πάρα πολί κακός. Αργά κατάλαβα, πος ι ςιμαθιτές-μυ ίνε πραγματικά χριςά πεδιά κε καλί ςίντροφι. Εγό ίμυνα, ςίντροφι, πυ μια νίχτα κριμένος πίςο απ' ένα ςτίλο, έρικςα τιν πέτρα κ' έςπαςα το χέρι τις Αλίκις. Ζιτό ςίμερα ςινχόριςι. Σ' εφχαριςτό, Αλίκι, πυ με βοίθιςες μαζί μὄλι τιν τάκςι, να βγο ςτο ςοςτό δρόμο. Ιπόςχυμε πος από τόρα θα ίμε καλός κε παραδιγματικός μαθιτίς κε πιονὲρος!

Δ. ΕΡΙΣΤΕΑΣ

ΤΟ ΦΤΙΝΟΠΟΡΟ

Τα βυνά κριμένα
απ'τιν καταχνιὰ
Τ'άνθι μαραμένα,
τα κλαδιά γιμνά.

Αςτραπές κε μπόρες.
κε νεροποντές.
Τα πυλιά ςε χόρες
φέβγυν μακρινές

Το ριάκι τρέχι,
Θάλαςα ςοςτί.
Βρέχι, βρὲχι,
νερό θελ' ι γι.

Να πιι να χορτάςι,
μπόλικα νερά.
Θέλι για τα δάςι
κε για τα ςπαρτά.

Κίτα τα ςπαρμένα
τα χοράφια 'κι,
τἄχι όλα ντιμένα
πραςινι ςτολί.

Κάπυ-κὰπυ λάμπι
κ' ίλιος γελαςτός.
Πλέυν δάςι, χάμπι
ςτο γλικό-τυ φος.

Κρίβετε ςτι δίςι
κε χαμογελά.
Με χλομί τι δίςι
ντίνι ομορφιά.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΥ ΡΑΖΙΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΥΣ ΜΠΟΓΙΑΡΥΣ ΚΕ ΤΥΣ ΤΣΙΦΛΙΚΑΔΕΣ

Ι ΚΟΖΑΚΙ ΤΥ ΔΟΝ

Ι φιγάδες χορικί έχτιςαν ςτο Νότο—ςτο Δον κε ςτυς παραποτάμυς-τυ—μεγάλυς ικιζμύς τον κοζάκον τυ Δον—τις ςτανίτςες.

Στα μέςα τυ XVII-υ εόνα ι κοζάκι τυ Δον δεν ίχανε ιςότιτα. 'Αλι κοζάκι αρπάκςανε τις καλίτερες γέες, αποχτίςανε νικοκιριό, εμπορεβόντανε, έγιναν έφορι, ίτε εφκατάςτατι. 'Αλι απόμιναν φτοχί, δίχος τίποτα. Ι φτοχί ανανκαζόντανε να γίνυν ιπόδυλι τον πλύςιον κοζάκον ίτε να ζύνε απ' τι λιςτία. Ι τςαρικί βοεβόδες πιάνανε τυς φιγάδες χορικύς κε τυς γίριζαν πίςο ςτυς τςιφλικάδες. Περίςεβε το μίςος τον φτοχόν χορικόν ενάντια ςτυς μοςχοβίτες τςιφλικάδες. Τυς φτοχύς χοριάτες τυς ςίκοςε ςε εκςέγερςι ο κοζακος Στεπάν Τιμοφέεβιτζ Ράζιν.

Το θανάτομα τυ Ράζιν.

Ο ΡΑΖΙΝ ΚΙ' Ο ΑΓΟΝΑΣ-ΤΥ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΥΣ ΜΠΟΓΙΑΡΥΣ ΚΕ ΤΥΣ ΤΣΙΦΛΙΚΑΔΕΣ

Εκίνο τον κερό βριςκότανε ςτο Μοςχοβίτικο κράτος ένας κςένος κε έγραφε έτςι για τον Ράζιν: «Ι όπςι-τυ ίνε μεγαλιόδικι, το παράςτιμά-τυ εβγενικό, ι έκφραςι τυ προςόπυ-τυ περίφανι, το ανάςτιμά-τυ απςιλό, το πρόςοπό-τυ βλογιοκομένο. 'Ιχε τιν ικονότιτα να εμπνέι τον τρόμο κε τιν αγάπι».

Ο Στεπάν ςόρεπςε μαζί-τυ πολύς φτοχύς χορικύς. Τον εκλέκςανε αταμάνο, διλαδί, ανότατο αρχιγό. Με τον Ράζιν ενοθίκανε πολί κοζάκι κε άλι άνθροπι, πυ ίτανε κακιομένι ενάντια ςτυς τςαρικύς βοεβόδες κε τςιφλικάδες.

Τιν άνικςι τυ 1670 ο Ράζιν επετέθικε με 7 χιλιάδες άντρες ενάντια ςτο Τςαρίτςιν τυ Βόλγα (τόρα λέγετε Σταλινγράντ) κε το πίρε. Εκί πέραςε με το μερός-τυ κε το τςαρικύ ςτράτεβμα—ι ςτρελίτςι. 'Ιςτερα ο Ράζιν πίγε ςτο 'Αςτραχαν, κε το πίρε ίςτερα από διο μέρες πολιορκία. Ι κοζάκι ςκοτόςανε τυς πλύςιυς εμπόρυς, τυς μπογιάρυς κε τυς τςαρικύς αρχιγύς. Ο Ράζιν

έριχςε τον βοεβόδα τυ 'Αςτραχαν κάτο απ' το κομπαναριό. Ι ραζινικί βάλανε ςτο 'Αςτραχαν δικύς-τυς κιβέρνίτες απ' τυς κοζάκυς.

Μαζί με τα πολεμοφόδια, πυ πίρε ςτο 'Αςτραχαν κςεκίνιςε προς το απάνο ρέμα τυ Βόλγα. 'Επερνε πόλις, εκςολόθρεβε τυς τςαρικύς βοεβόδες κε τυς πρικάζνικυς. Ι απεςταλμένι τυ Ράζιν πιγένανε κε καλύςαν τυς χορικύς ςτις γραμές τον εκςεγερμένον.

Με τιν πρόςκλιςι τυ Ράζιν ι χορικί ςίκοναν εκςεγέρςις, ςκοτόνανε τυς τςιφλικάδες-τυς, κέγανε τα τςιφλίκια, πιγένανε με ολόκλιρα αποςπάςματα να ενοθύνε με το ςτράτεβμα τυ Ράζιν. Ι λαί τις Παραβόλγιας περιοχίς—ι τζυβάςι, ι τατάρι, ι μορντβί, ι μαρίι—εκςορμύςαν μαζί με τυς ρόςυς χορικύς. Δεν τυς μπόδιζε κε το ότι μιλύςανε ςε διάφορες γλόςες. Το μίςος ενάντια ςτον τςάρο κε τυς τςιφλικάδες τυς έςμιγε ςε μια ικογένια.

ΤΟ ΤΣΑΚΙΖΜΑ ΤΥ ΚΙΝΙΜΑΤΟΣ ΤΟΝ ΧΟΡΙΚΟΝ ΚΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟΜΑ ΤΥ ΡΑΖΙΝ

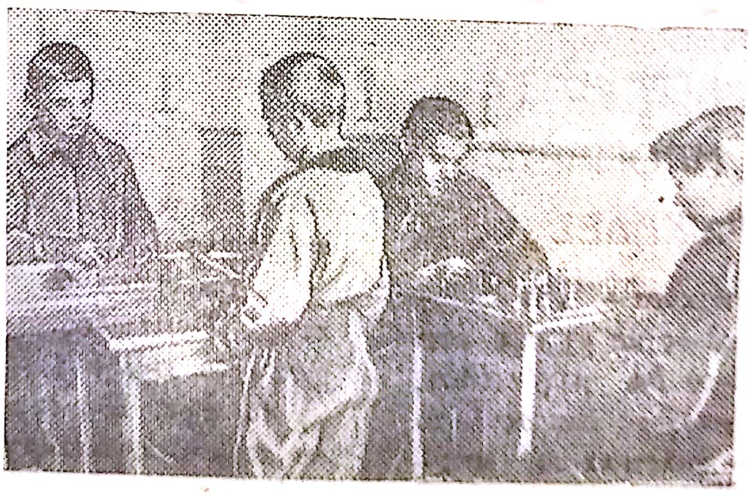
Ο τςάρος κε ι τςιφλικάδες ςορέπςανε ςτρατέβματα κε ςιντάγματα από μιςθοτύς κςένυς ςτρατιότες κε κςεκινίςανε ενάντια ςτο Ράζιν. 'Ιτανε δίςκολο για τον Ράζιν να νικίςι αφτές τις καλά οπλιζμένες δινάμις. Σιμά ςτο Σιμπίρςκ τυς έδοςε μάχι. Ο Ράζιν πλιγόθικε. Ο ςτρατός-τυ καταςτράφικε. Με ένα μικρό απόςπαςμα ο Ράζιν κατόρθοςε να φίγι ςτο Δον. Ι πλύςιι κοζάκι τυ Δον πιάςανε τον Ράζιν κε τον παραδόςανε ςτον τςάρο. Ο τςάρος καταδίκαςε τον Ράζιν: «Να θανατοθί με κακό θάνατο».

Το 1671 ο Στεπάν Ράζιν θανατόθικε ςτι Μόςχα.

Ο τςάρος Αλεκςέι τιμόριςε ςκλιρά κε τυς εκςεγερμένυς χορικύς. Σφάκςανε, θανατόςανε με το κνύτο, κρέμαςανε χιλιάδες εκςεγερμένυς. Το κίνιμα τον εκςεγερμένον χοριατόν τςακίςτικε.

Στιν περίοδο τις εςκέγερςις τυ Ράζιν, καθός κε ςτιν περίοδο τις εκςέγερςις τυ Μπολότνικοφ, ι χοριάτες δεν ίχανε έναν τέτιο ςίγυρο ςίμαχο, ςαν τιν οργανομένι εργατικί τάκςι. Δεν καταλαβένανε επίςις κε τα καθίκοντα τις εκςέγερςις: ίκςεραν να κέγυν κε να καταςτρέφυν τυς τςιφλικάδες, μα δεν καταλάβεναν τί λογιό θεςμύς πρέπι να οργανόςυν, πύ πρέπι να κατεφθίνυν τιν ιπόθεςι.

Νά πιά ίτανε ι αδιναμία-τυς.

Στο τμίμα τον πεχνιδιόν τυ Παλατιό τον πιονέρον τις Μαριόπολις.

Ι Δολορές Ιμπαρύρι με τυς πιονέρυς τις Μαδρίτις

Κ. ΚΑΡΒΟΝΙΔΙ

ΣΤΙ ΝΤΟΛΟΡΕΣ ΙΜΠΑΡΥΡΙ

Ένας-ςυ λόγος, μια-ςυ φονί
Κάνι καρδιές να φλογίςυν.
Σ'όλυς πυ λέφτερι θέλυν ζοί
Ζέςτα ςκορπάι ι πνοί-ςυ.

Τίνος φαντάρυ δεν κεν' ι ματιές,
Το έμα πιανύ δεν χοχλάζι,
'Οταν διαβίς:—«Θριλικί Ντολορές,
Γιά-ςυ!»— καθίς ςυ φονάζι.

Μάβρος τα ίπςι ςκεπάζι καπνός
Τρέμι κ' ι γις ματομένι
Σίφυνας όμος εςί, οδιγός
Σΰν' ι Παντιέρα τυ Λένιν

Κι' όπυ κι' αν πας, ς'όπια μάχι κι'αν μπις
Κςέρο καλά, ιροίδα,
'Οπος κε τόρα, κςανά θα φανίς
Κόρι πιςτί ςτιν Πατρίδα.

Α. ΠΑΝΑΓΙΟΤΙΔΙ

Στι θάλασα

Ο πατέρας-μυ κι' ο θιός-μυ ίνε πσαράδες. Πολί ςιχνά πάνε στο πσάρεμα. Εμίς τα πεδιά αγαπάμε πολί να πιάνυμε πσάρια.

Πίςο απ' το λιμάνι ίνε ι «μικρί θάλαςα». Εκί μπορί να προχορί κανὶς πολίν όρα στο βάθος τις θάλαςας κε το νερό θα ίνε ος τα γόνατα. Εκί πιγέναμε να πιάσυμε θαλαςινές γάτες. Αφτό το πςάρι ίνε στρογκιλό, έχι καφεδί χρὸμα, κε το μὰκρος τις υράς-τυ ίνε ος 30 ςαντίμετρα. Στιν άκρι τις υράς ίνε ςαν βελόνα, πυ μπορί να τςιμπάι κε να διλιτιριάζι το μέρος πυ χτιπάι.

Μια φορά πίγα με τον πατέρα κε τον θιό-μυ να πιάσυμε χαπςιά.

Τα χαπςιά τα πιάνυνε τις περιςότερες φορές τι νίχτα, όταν ίνε φενκάρι. Στα ςκοτινά τὸςο γιαλίζυν, πυ έφκολα μπορί κανίς να τα βλέπι.

Πίγαμε τα μεςάνιχτα. Στι θάλαςα φιςύςε αέρας, έκανε κρίο. Μπίκαμε στι βάρκα. Ίμασταν ενιά άνθροπι. Όλι ι πςαράδες τραβύςανε κυπιά γι' αφτό δεν κριόνανε, μα εγό δεν τραβύςα κυπί κε πάγοςα απ' το κρίο.

Το φενκάρι βγίκε απ' τα ςίνεφα, κε ίδαμε πος έρχυντε τα χαπςιά. Αφτά πιγένυν ςινίθος κοπαδιαςτά. Πολί ορέα ίνε τι νίχτα στι θάλαςα, όταν κολιμπάνε τα χαπςιά.

Ο θιός-μυ ίπε:

— Πρέπι να τα περιτριγιρίςυμε με τα δίχτια.

Τα περιτριγιρὶςαμε κι' αρχίςαμε να ςικόνυμε τα δίχτια, πυ ίταν γιομάτα από χαπςιά. Πιάςαμε πολά πςάρια. Εγό μαζί με τυς ὰλυς τραβύςα το δίχτι κε δεν εςθανόμυνα το κρίο.

Ο θιος-μυ — γέρος κε καλός μάςτορας στο πςάρεμα. Πέραςε ςαρανταπέντε χρόνια πάνο στι θάλαςα, μα τόρα ςχεδόν δεν πάι να πςαρέπςι. Τα βρὰδια μας διιγέτε ςιχνὰ τα περιςτατικά πυ τυ τιχένανε στο πςάρεμα, όπυ πολές φορές κινδίνεβε να χάςι τι ζοί-τυ.

Να ένα απ' αφτα τα περιςτατικά:

Ίτανε χιμόνας. Φλεβάρις. Ο θιος-μυ μαζί με τα μέλι τυ αρτελιύ έπιανε πςάρια με τρις βάρκες. Πιάςανε μπόλικα πςάρια. Σιμφόνιςαν ι πςαράδες αφτί τι μέρα να φίγυνε απ' το Πότι στο Μπατὺμι.

Ο θιος-μυ κίτακςε στι θάλαςα κε ίπε:

— Σίμερα θἄχυμε μεγάλι τρικιμία.

Μα ι πςαράδες δεν τον ακὺςανε κε πίρανε το δρόμο για το Μπατὺμι. Κε ςαν απομακρινθίκανε απ' το Πὸτι, άρχιςε μια πολί μεγάλι τρικιμία. Τί να κὰνυνε; Σιμφονίςανε να πάνε ςτι Σύπςα. Το λιμάνι αφτό ίτανε ςιμά.

Ο καπετάνιος (ςκίπερ) τις βάρκας ίτανε φοβιτςιάρις. Φοβιθικε τιν τρικιμία. Σκέφτικε τον εαφτό-τυ κε για να γλιτόςι έκοπςε το ςκινὶ, πυ τραβὺςε τιν άλι βάρκα. Έτςι λάφρινε τι δικί-τυ βάρκα.

Όλι άρχιςαν να φονάζυν:

— Τί κάνις, ανθρόπυς ςτι θάλαςα ρίχνις; Κε ι βάρκα έτςι κε ὲφιγε. Ο θιός-μυ τότε διατάζι.

— Κσεντιθίτε!

Ι φορεσιὰ τον πσαράδον ίνε πολὶ βαριά: μεγάλα ποδίματα πάνο απ' τα γόνατα, αδιάβροχο. Με τέτια φορεσιά το δίχος άλο μπορί να πνιγί κανίς. Ι πσαράδες πυ ίτανε στι βάρκα τυ θιὺ-μυ τον ακύσανε, μα στις άλες βάρκες δεν κσεντίθικε κανίς. Εκίνι φοβίθικαν, φόναζαν κε δεν ακύανε τι φονί τυ θιύ-μυ.

— Γλίγορα κσεντιθίτε!—φόνακσε πάλι ο θιος-μυ. Μα αφτί όλο κε έτρεμαν. 'Ακσαφνα χτίπισε ένα μεγάλο κίμα πάνο στι βάρκα κε τιν έσπασε.

'Ενας πσαράς απ' τι βάρκα τυ θιυ-μυ πίδισε απ' το φόβο-τυ στι θάλασα, νόμιζε, ότι θα μπορέσι να φτάσι με το κολίμπι στιν κσιρά. Μα όταν άρχισαν τα κίματα να τον σκεπάζυνε γίρισε γλίγορα πίσο στι βάρκα. Με μεγάλες δισκολίες μπόρεσε ν' ανεβί απάνο. Ο θιος-μυ ίσος να τον βοίθισε, μόνο αφτό δε μυ το διιγίθικε.

Σ' αφτό το διάστιμα ι τρικιμὶα έσπασε κε τι δέφτερι βάρκα κε σε λίγο βύλιακσε κε ι βάρκα τυ θιυ-μυ. Ι πσαράδες πυ βρισκόντανε στι βάρκα αφτί ίτανε όλι καλί κολιμπιτές. Κολιμπύσανε τρις. Απ' τις άλες βάρκες δε φενότανε κανίς. Πολίν κερό τον θιο-μυ κε τυς σιντρόφυς-τυ τυς έσερνε ι θάλασα, κε μόλις στα κσιμερόματα το κίμα τυς έρικσε στιν παραλία τις Σύπσας.

Ι παραλία ίτανε ὲριμι. Δε φενότανε κανένας άνθροπος.

Αμα ίρθαν στον εαφτό-τυς, ακύσανε κάπιο να φονάζι. 'Ιτανε ο μόνος πσαράς απ' τιν άλι βάρκα, πυ μόλις κολιμπύσε. Τότες ο θιος-μυ κε ι σίντροφί-τυ ρίχτικαν στι θάλασα κε τον βγάλανε όκσο στιν κσιρά. Ανάσενε με δισκολία κι' όλο ίθελε να κιμιθί, μα ο θιος-μυ δεν τον άφινε γιατί μπορύσε ίστερα απ' τον ίπνο αφτό να μιν κσιπνίσι πια.

Ι πσαράδες, πυ ίτανε στις άλες βάρκες, έτσι κε πνιγίκανε γιατί δεν κσεντιθίκανε.

'Ιστερα από κάμποσες μέρες γινότανε δίκι. Δικάζανε τον φοβιτσιὰρι καπετάνιο, πυ για να γλιτόσι τον εαφτό-τυ, έπνικσε τυς άλυς, κόβοντας το σκινί πυ τραβύσε τις άλες βάρκες.

Μαθιτίς τυ π/μ ελινικὺ σχολιύ.
Μπατύμι, 1937.

Λ. Ν. ΚΙΡΙΑΚΟΦ

ΚΑΤΕΑ

Ποτάμι περνὰ... Γιανασσά στο νερό
Αστζίφτ ανικσκά το κατέα χλυρό
Πολά χαμιλά τα κλαδία-τ' λιγύν,
Κε θέλυν, θαρίς, το νερό να ροφύν.

Κι' απ' τιν κατèα βραδί κε πιρνό
Να γρίκανες μπόρνες πυλὶ το νυχό.
Μα έκαμιν κρίο, σιμόνι σσυμός,
Παγένυν βροχάδες, χαλάστεν κερός.

Τ' κατέα τα φίλα-τ' ακάτο πιλί
Κε πέρ-τα κε πάι το νερό πυταμί.
Κε σμα στο πυτάμι ακύις πιχτά
Χυλτζάρκο τζαρτζάριζμο αέρας 'ντα φσα.

Μαθιτίς τις 9-ις τάκσις τυ
2-ρυ π/μ σχολιύ, Μαριύπολι.

Κ. ΒΑΣΙΛΙΑΔΙΣ

Ο ΜΑΒΡΟΣ ΧΡΙΣΟΣ

Τα βαγονάκια φορτομένα
Τριπόνυν λες μες' στα βυνά,
Μάβρο χρισό όλα γιομάτα
Πιγενοφέρνυνε γοργά

Στα εργοστάσια τον πλένυν
Με τις Κβιρίλας το νερό,
Κε καθαρό έτσι τον στέλνυν
Μες' σε χαμίνι φλογερό.

Στο Ζεσταφόν νά-συ τα τρένα
Τον ξεφορτόνυνε γοργά,
Καπνίζ' ι φερο-μανκανιέρα
Καπνὺς ολύθε αφτί σκορπά

Πιάνυν, καπνίζυν τσιμινιέρες
Λιόνι το μέταλο καλά,
Πίρινες λες πος ίνε φλέβες,
Φλόγας ποτάμι λες κιλά.

Μαντέμι πιότιτας—ατσάλι,
Για ν' ατσαλόσυν τα φτερά,
Πυλιά κε τράχτορα, κομπάιν
Μεγάλα τρένα φορτιγά.

Μαθιτίς τις VI-ις τὰκσις τυ ελινικό μ/π μεσέυ σχολιό τις Τσιατὺρας.

Δ. Γ. ΚΥΠΥΣΙΔΙΣ

ΣΑΝ ΠΑΣΚΑΛΙΑ ΤΙΣ ΑΝΙΚΣΙΣ ΑΝΘΙΖΥΜΕ

Σαν πασκαλιά τις ἀνικςις ανθίζυμε
Ι νέα πυ βλαςτένυμ' ι γενιά,
Περίφανι κε πάντα μπρος βαδίζυμε
Τυ Λένιν ν' ανεβύμε τα ςκαλιά.
Στο διάβα—κάθε πόρτα ανιγμένι,
Πόρτα πυ οδιγί ςτιν εφτιχιά,
Κι' ι νιότι-μας ςα λύλυδ' ανθιζμένι
Καρπόνι ςτις καρδιές-μας τι χαρά!
Τα θέμελα γερά 'χυν θεμελιόςι
Τις μάθιςις ςτα βάθι τις καρδιάς.
Στιν εποχί χαράς, πυ ζυμ' τυ ΣΤΑΛΙΝ
Κε νιόθυμε φρεςκάδα λεφτεριάς.
Κε πιό αλύ ςαν μας αχύνε γέλια
Κε ζύνε τέτια φχάριςτι ζοί;
Κε πυ γενιά θα βλέπις νέα
Ζεφίρυ ν' αναςένι τιν πνοί;
Σαν πασκαλιά τις ἀνικςις ανθίζυμε
Ι νέα πυ βλαςτένυμ' ι γενιά,
Περίφανι κε πάντα μπρος βαδίζυμε
Τυ Λένιν ν' ανεβύμε τα ςκαλιά.

Μαθιτίς τις VII-ις τάκςις τυ 2-ρυ Ελινικὺ Μεςέυ Σκολιό τυ Συχυμί.

Πλέριο μεςέο ςκολιό τυ χ. Σαρτανά. Στο καμπινέτο τις φιςιχίς.

Πος ο κινιγός Φεόντορ έδιοκςε τυς γιαπονέζυς

(Ροςικό παραμίθι)

Στι Μακρινί Ανατολί, ςιμά ςτα Μαντζυριακά ςίνορα, ζύςε ι φαμίλια ενός κινιγύ: ένας γέρος κε τα τρία πεδιά-τυ. Τα μεγαλίτερα διο αδέρφια πιγένανε ςτο κινίγι, κε το μικρότερο, τον Φεόντορ, τον αφίνανε ςπίτι.

Μια φορά ίρθαν τ'αδέρφια απ' το κινίγι, κι' ο Φεόντορ τυς λέγι:

— Θα πιγένο κε 'γο ςτο κινίγι.

— 'Ιςε ακόμα νέος, μεγάλοςε πρότα —θα προφτάςις να το βαρεθίς,—τυ λένε τ'αδέρφια.

Μα ο Φεόντορ το δικό-τυ.

Τιν άλι μέρα ςικόθικαν τ' αδέρφια κε κςεκινίςανε. Κι' ο Φεόντορ ετιμάςτικε, πίγε επίςις για κινίγι.

Πιγένι κι' όλα τα προςέχι —τιχένι κανένα χαμόδεντρο, ίτε κανένα κύτςυρο, ίτε τα χαμόκλαδα πυ γέρνυν,—όλα τα προςέχι.

Τΰτιχε μια βερβερίτςα. Θέλιςε να τιν ςκοτόςι. Κ' ι βερβερίτςα τυ λέι:

— Γιατί να με ςκοτόςις; Τόρα ίνε άνικςι, μόλις αρχίςαμε να πλιθένυμε, το δέρμα μυ δεν αkςίζι. Νά, θἄρθι το φτινόπορο κε τότε θἄνε κερός για κινίγι.

Ο Φεόντορ έτιχε μια αρκύδα. Θέλιςε κι' αφτίνα να τι ςκοτόςι. Ι αρκύδα τυ λέι:

— Μι με ςκοτόςις, Φέντια, τόρα το δέρμα-μυ δεν αkςίζι καθόλυ; μυ πέφτι το μαλί. 'Οταν θα πέςο το φτινόπορο ςτιν αρκυδοφολιά-μυ, τότε κε θἄνε κερός για κινίγι.

Ο Φεόντορ τίχενε λογιό-λογιό θεριά, πυλιά. Κι' ανανκαζότανε να κυβεντιάζι με το καθένα. Εκίνο, πυ χριαζότανε το ςκότονε, εκίνο πυ δε χριαζότανε το άφινε.

'Ιρθε ο Φεόντορ ςτο ςπίτι. 'Ιρθαν κε τ' αδέρφια-τυ, κε βλέπυν, ότι ο Φεόντορ έφερε πολί κινίγι.

Κάθιςαν ςτο τραπέζι κι' άρχιςαν τιν κυβέντα.

Τ'αδέρφια-τυ λένε:

— Πός έτσι, Φεόντορ, σκοτόνις πολά; 'Ιτε ίσε τιχερός, ίτε απλός ίσε μάστορας;

Ο Φεόντορ χαμογέλασε κι' άρχισε να τυς διιγάτε:

— Γι' αφτό,—λέι,—χριάζετε πολί δυλιά κε τέχνι.

Τ' αδέρφια-τυ λένε:

— Κ' εμίς δυλέβυμε, περπατάμε, μα νά δε σκοτόνυμε τόσα.

— Τότε ελάτε άβριο μαζί-μυ.

Τιν άλι μέρα ο Φεόντορ άρχισε να τυς δίχνι πύ κε τί μπορύνε να θιμιθύνε.

Σιμόνυν σ'ένα φυρτυνιαζμένο ποταμάκι. Ο Φεόντορ περνάι το ποταμάκι. Τ'αδέρφια-τυ θαβμάζυνε:

— Πός έτσι, Φεόντορ, όλα τα ξέρις;

Κε ο Φεόντορ τυς δίχνι το κύτσυρο:

— Νά, να θιμάστε το κύτσυρο αφτό κε θα περνάτε κ'εσίς το ποταμάκι.

Πάνε παραπέρα, σιμόνυν στυς βράχυς. Κι' απ'τυς βράχυς πέρασε ο Φεόντορ. Τ' αδέρφια-τυ τον ακολυθίσανε. Πέρασαν τυς βράχυς, μπίκανε σ'ένα πικνό δάσος, κι'άρχισε ο Φεόντορ να τυς δίχνι εκί.

Ο μεγαλίτερος αδερφός-τυ λέι:

— Εσί, αδερφέ-μυ Φεόντορ, κάπος πολί μακριά τράβιχσες! Μυ φένετε πος θάνε αργά να γιρίσυμε πίσο

— Νά, μένυμε κε κσενιχτάμε. Εδό, στα σίνορα, τιχένι να τρέχι κε κανένα δίποδο θεριό. Μα μόνο μιν ανάπσυμε φοτιά, αλιότικα θα μας δι ο γιαπονέζος.

Ο μεγαλίτερος αδερφός-τυ άκυσε άκσαφνα ένα θρύιζμα κε κάπιο τρίκσιμο. Τράβιχσε τον Φεόντορ απ' τιν άκρι τυ ρύχυ:

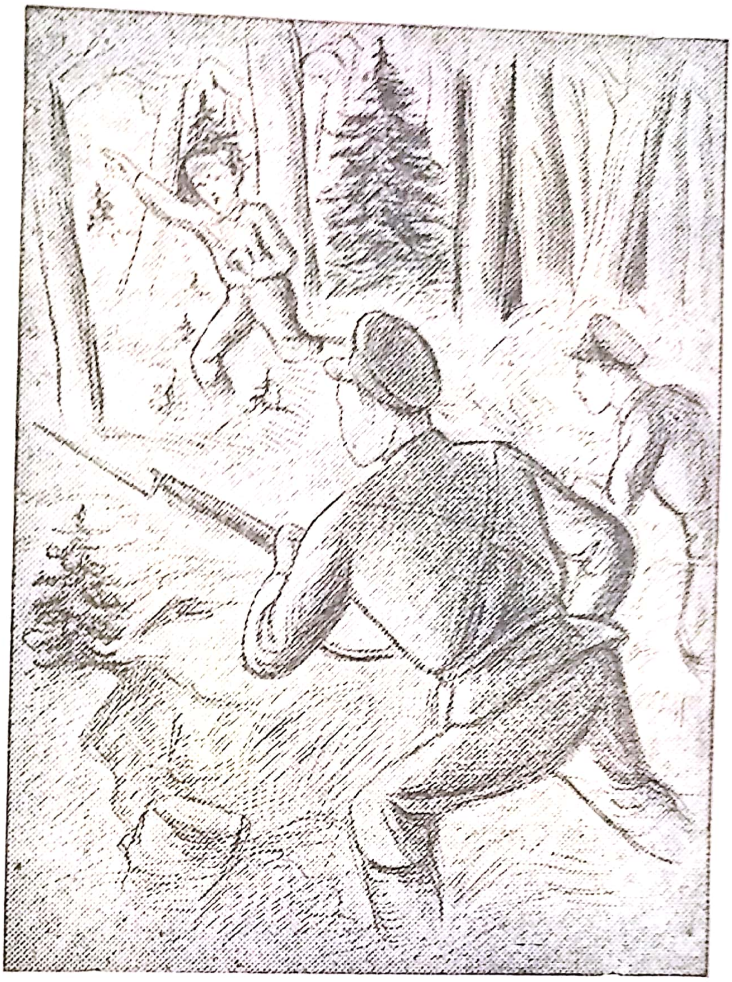
— Τί ίνε αφτό; 'Ινε κανένα θεριό;

Ο Φεόντορ ίπε:

— Σταθίτε, θα πάγο να ρίκσο μια ματιά. να δο τί σιμβένι εκί.

Κι' άρχισε ο Φεόντορ να περνάι ανάμεσα απ' τα χαμόκλαδα. Κατάλαβε αμέσος, ότι έρχυντε άνθροπι. Κε δεν ίτανε ένας, δεν ίτανε διο, μα ίτανε ολόκλιρο απόσπαζμα.

Φόναχσε ο Φεόντορ τυς αδερφύς-τυ.

Δεν προφτάσανε να κάνυν δέκα βίματα. κι' άκσαφνα ο Φεόντορ δίνι πσιθιριστά τιν προσταγί να πιροβολίσυν. Κ' ι τρις-τυς πιροβολίσανε μονομιάς. Κ' ι γιαπονέζι τα ίδια, άρχισαν να πιροβολάνε, μα όσο κι' αν πιραβολύσανε δεν μπορύσαν να πετίχυν. 'Οταν πέφτανε τα βόλια στα πόδια-τυς—τ'αδέρφια πιδύσανε εκίνι τι στιγμι προς τα πάνο, όταν πετύσανε τα βόλια στο κεφάλι—πέφτανε κάτο μπρύμιτα.

Ι γανπονέζι ίτανε πολί. Τ' αδέρφια δισκολέφτιχαν.

Ο Φεόντορ άρχισε να παρακαλί το δάσος να τυς βοιθίσι. Κε το δάσος στάθικε εμπόδιο για τυς γιαπονέζυς. Κι' όταν ι γιαπονέζι άρχισαν να περικικλόνυν τ' αδέρφια, νκρεμίστικε ένα χοντρό πέφκο κε σκότοσε κάμποσυς γιαπονέζυς. Κσέσπασε μια φοβερί μπόρα, λίγιζε τα δέντρα σαν τόκσα, έδερνε με τα κλαδιά-τυς τυς εχτρύς. Ι γιαπονέζι ορμίσανε προς τιν άλι μεριά, για κίκλοσι. Τότε τα δέντρα άρχισαν να λιγίζυνε σαν τόκσα.

Ο Φεόντορ έπιανε ςτα μεγάλα κλαδιά, κε τα κλαδιά τον πετύσανε ςτιν άλι μεριά, όπυ ίτανε ι γιαπονέζι κε ο Φεόντορ τυς έδερνε αλίπιτα.

Ι εχτρί ίτανε πολί, κι' ο Φεόντορ άρχιςε να παρακαλί τα θεριά να μιν αφίςυν τυς γιαπονέζυς να περάςυν ςτι ςοβιετικί γι.

Απ'όλες τι μεριές ίρθανε πολά θεριά. 'Ιρθε κ' ι αρκύδα κυνόντας το κορμί-τις. Αρπάζι ι αρκύδα ένα δοκάρι κε το ρίχνι πάνο ςτυς γιαπονέζυς. Ι λίκι αρπάζανε τυς γιαπονέζυς απ' τα πόδια κε τυς ςέρνανε όπυ τίχενε. Ακόμα κε το αγριογύρυνο,—πυ δεν μπορύςες ύτε να περιμένις τίποτα απ'αφτό,—έτριζε τυς χαβλιόδοντές-τυ. Πέςανε τα πυλιά πάνο ςτυς γιαπονὲζυς, ίτανε κε αιτί, ίτανε κε μικρά πυλιά—κι' όλα-τυς μονιαζμένα. Κςὲςπαςε θόριβος, χτιπύςανε με τις φτερύγες τυς γιαπονέζυς ςτις κορφὲς τον κεφαλιὸν-τυς, με τα ράμφι τυς τςιμπύςανε θανάςιμα. Ακόμα κ' ι βερβερίτςα δεν απόμινε πίςο, ίτανε πάνο ςτο κλαδί, έκοβε κυκυνάρες απ' τον κέδρο κε χτιπύςε τυς γιαπονέζυς ςτο κύτελο.

Ο Φέοντορ ίδε, πος τον βοιθάνε καλά, όλι ι φίςι τον βοιθάι ενάντια ςτυς γιαπονέζυς: κε τα θεριά, κε τα πυλιά, κε το δάςος, κε ι μπόρα. Τότε λέι ςτ' αδὲρφια-τυ:

— Κρατάτε-τυς κάπος κε 'γο θα τρέκςο ςτι φρυρά τον ςινόρον.

Πέτακςε το καπέλο, πὲτακςε το ζακέτο-τυ κ' έτρεκςε. 'Ιτανε δίςκολο να τρέχι. Τυ ίρτε ι ςκέψι να πετάκςι τις ύντες-τυ*, απόμινε κςιπόλιτος. Κατάςκιςε τα πόδια-τυ, μα δεν ένιςθε τυς πόνυς, ςκεφτότανε μόνο ένα: να τρέκςι για να προφτάςι το δίχος άλο. Τον αφίνανε ι δινάμις-τυ. Εκίνι τι ςτιγμί κςεπὶδιςε μπροςτά-τυ μια άλκι.

— Γλίγορα, Φέντια, καβαλίκεπςέ-με κε βάςτα δινατά το μαλί-μυ!

'Ορμιςε ι άλκι, ςαν πιρομένο βέλος, πυ έφιγε απ' το τόκςο.

'Εφταςε ο Φεόντορ ςτι φρυρά τον ςινόρον, ςίκοςε ςιναγερμό.

'Ολι ι φρυρά ίτανε ςτο πόδι.

— 'Ελατε, αδέρφια, βοιθίςτε! Ο γιαπονέζος πέραςε τα ςίνορα! Μιν τυ δίνετε τι ςοβιετικί γι! Χριάζετε να τον διόκςυμε!

Ι φρυρά ὲτρεκςε πίςο απ' το Φεόντορ, κικλόςανε τυς γιαπονέζυς από καλί μεριά κε τυς εχμαλοτίςανε όλυς.

Ο κόκινος κομαντίρος άρχιςε να επενάι τυς αδερφύς κε να τυς ροτάι:

— Μα πός τα βγάλατε πέρα μ' ένα τέτιο απόςπαζμα;

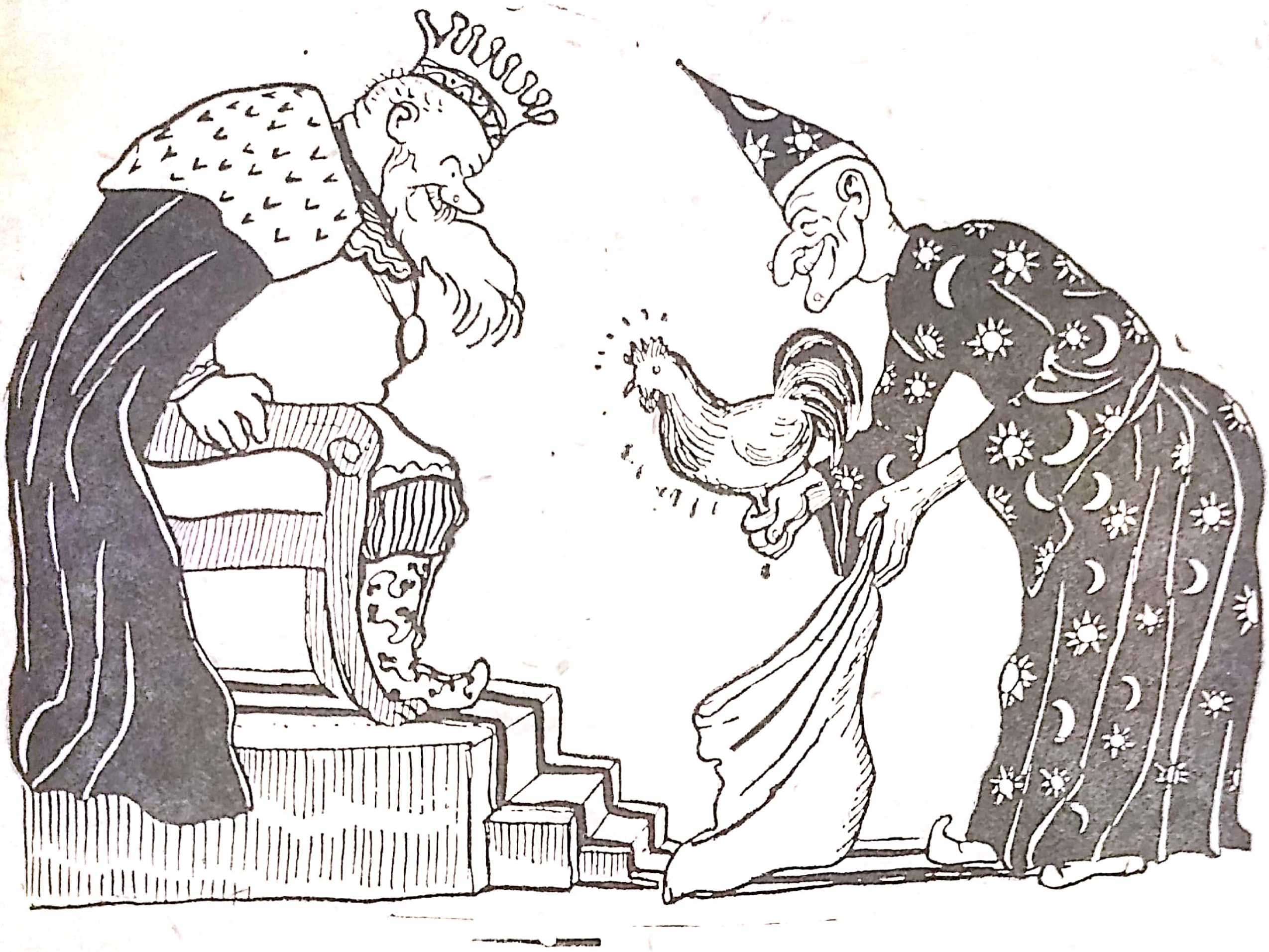
Κι' ο Φεόντορ απαντάι:

— Σίντροφε κομαντίρε, εμίς δα δεν ίμαςταν μόνι. Μας βοιθύςε όλι ι φίςι—τα θεριά κε τα πυλιά, το δάςος κε ι μπόρα.

Το παραμὶθι αφτό το γράπςανε το 1937 απ' τιν αφίγιςι τυ Γ. Ι. Σορυκόβικοφ απ' το χ. Μπλίζνι Χομπόκ τις Μπυριατο-Μονκόλικις ΑΣΣΔ.

* 'Υντες—παπύτςια.

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

ΠΑΡΑΜΙΘΙ ΓΙΑ ΤΟ ΦΙΛΙΥΡΤΕΝΙΟ ΠΕΤΙΝΑΚΙ

Καπ' μακρά στι βασιλία,
Σ' τριςενέας γι μαρέα
'Εζιν ένας βασιλέας
Χυλτζάρς αχ μικρυθέας.
Τ' ιτυνία-τ' φτός, σιχνά
Σκόρπιζ' υς πυ ιςς τζαρά
'Οταν γέρας γίριπς 'τος
Να αναπάι, μα πος
Γίρο ἀρχιςαν αφτόνα
Να κυδίκςυν ςαν κυρόνα
Κε τ' γιρόντ αφτί πολά
Βλαβί ίφιρναν σιχνά.
Να φιλάκς τιν βασιλία
Αχ ντυςςμανικό τ' δυλία
Εχραζτ 'φτός ςαν το μαχέρ·
Μέγα δινατό αςκέρ.
Βοεβόντι δεν κιμύντε,
Μα να σόςυν δε μπορύνε,
'Φτι παντύ: πιρμὲνς αχ νότο
Τ' μιςαφίρυ, γράδο πρότυ,
'Ερκετε ντρανάς ςςερ-ςςερ
Αχ ανατολί αςκέρ.
Σα ςκορπίςυν τς απ' εδό.
Μιςαφίρυς, αχ γιαλό
Ερτ. Νταντόνς απ' το χυλί,
Χας' το ίπνο-τ στο βραδί.
Κλέι αχ ζορ-τ' πολά θρινό,
Αρατέβ αφτός τζαρα.
Με πολά παρακαλςία
Αρατέβ, φτος βοιθία
Κε λαλί ςκοπέτς τ' ςοφό,
Πυ μετρά ςτον υρανό
Αςτρα. 'Ιρτε φτός ς' Ντάντον
Σταθ' μπροςτὰ-τ' ςαν φαραόν.
'Εβγαλ δόκε φτός μιχ ςάκι
Φιλιυρτένι πετινάκι
Καθς ατύτο το πυλί
Στι δικί-ςυ τιν αβλί.
'Φτο θα ίνε τ' νίχτας φος
Φίλακας δικό-ς' πιςτός:

Αν θα ίνε ισιχία,
Δε θα δύι αφτὸ λαλία·
'Οταν μόνο θα νυνίς.
Να πελάρ ασκέρ χανίς
'Ιτε αλ' μπιλιά μεγαλι
Θἄρτι στο δικό-ς' τ' κεφάλι,
Στι στιγμί, ο πετινός
Θα το νιος πος ερτ' εχτρός,
Θα σικός τ' τσαρίχ-τ' πσιλά,
Θα τινάζ, θα φτερακά,
Θα λαλίς ς' αφτό τ' μαρέα,
Πυχ εχτρός πας βασιλέα
Ερτ'. Ντάντόνς απ' τιν καρδία
Στίχς-τυν ντζζάπια φιλιυρία.
«Πίσο τίτκο τι δυλιά.
Λέγι 'φτός με τιν χαρά,—
Θέλισι δικί-ς χρισό-μ'
Εχτελό-τ' σαν το δικό-μ'»
Πετινός στιν πσιλοσία
Κατς φιλάγιν τ' βασιλία.
'Οταν ίνε φοβερό,
Πετινός, σαν το νκυρο,
Χυλιτζάρκα φτερακά
Στα στερέις αφτά ντρανά
Κε μυνκριζ: Κι-ρι-κυ-κύ.
Τιτ ςτ' γιαμπάςς, α γο ντρανύ!»
Τ' ιτυνία-τ' ςόπας κατς
Κε να χτιπιθί σταμάτς
'Ετς Ντάντόν ο βασιλέας
Σ' όλες δοχ' οτπόρ ςτερεας.
Χρον' κε αλ' με ισιχία
Πέρασαν. Δεν δύι λαλία
Τ' πετινάκι. Μια αβγὶ
'Κυςτ' μεγάλι οχς' φονί.
«Βασιλέα-μας! Πατέρα!
Βοεβόντας λέι στ' αέρα
Κςίπνα! σίκο! ιρτ' μπιλιά!»
«Τίγα εν ατί δυλιά;—
Λέι Ντάντόνς κε χαζμιςκάτ
Μα τίς εν; τίς εςς χαμπάτ;»
Βοεβόντας λέι ατί:
«Πετινός-μας παλ λαλί,
Φυς, φονί στιν βασιλία».
Βλέπις ακς στιν πσιλοσία
Πετινός μυκρίζ ς' παλί
Κε ντρανά ς' ανατολί.
Ορς δεν έχι: γριγορότρα!
Κάτς στα άλογα! Τζαλκότρα!
Βγεν' ασκερ ς' ανατολί

Μέγας γιός-τ' παγέν ατί.
Σόπας πετινός, τ' φονί-τυ
Σταθ. Ντaντόνς χας' το χυλί-τυ.
Μερς αχ τόσα διάβαν 'αφτί
Αχ ασκερ δεν εςς χαρτί.
Κε τί καν' εκί τ' ασκέρι
Βασιλέας δεν το κςέρι.
Πετινάκι παλ' λαλί,
Σόριπς αλ' ασκέρ, τ' πεδί
Πελς Νταντόνς δικό-τ' τ' μικρότερο
Να γλιτός τυ μεγαλότερο.
Σόπας' πετινός ςτ' αδλί.
'Φτι δεν έχυν παλ' χαρτί,
Παλ' αφτά τα μερς περνύνε,
Κόζιμ κλέγυν κε θρινύνε·
Πετινάκι στιν αβλὶ
Παλ' μυκρίζ, αςκέρ λαλί
Βασιλέας κε ατόρα
Στιν ανατολὶ πλογ-τ φόρα.
Μέρα, νίχτα πὰι, μπροστὰ·
Το αςκέρ πιςτάθ γυργά·
Γίρο τίπτα δε ντρανά
Νε αςκέρ κε νε υμπά
Πόλιμ δε λαλί εμπρός,
Τίγα θάμα λέι αφτός.
'Ογδοι περνά ιμέρα,
'Ιρταν στα βυνά τ' αςκέρια,
Σμα ςτο απςιλό βυνό
Φαν' μετακςινό ςςατρό.
Θάμα .. γίρο ιςιχία,
Πις ςςατρό αμες ςφικςία
Σ' κόπςιμ το βαθί τ' αςκέρ
Κίντε ςκοτομέν ςςερ-ςςερ.
Στο ςςατρό Νταντόνς ςπυδάζ,
Το χυλί αμέσα-τ' βράζ.
Τι ικόνα άγρα βγένι!
Τα πεδιά-τυ πεθαμένι
Χος καπάςςα κε διπλά
Κίτυντε ςαν τα μορά
Τρίπςαν 'φτι με τα σπαθία
'Ενας τ' άλυ τιν καρδία.
Τ' άλογα πρατύν ς' λιβάδια
Μαραμένα τα χορτάρια.
Ντοχ' τ' μυρλόι ο βασιλέας:
«Σις στα κςένα τα στερέις,
Μέσα ς' διχτ' κριμίςτ, πεδιά-μ!

Τα δικά-μυ τα πυλιά-μ!
'Ιρτε θάνατο χος πον!»
'Ολι κλέγυν πιχ Νταντόν,
Αναςτένακς απ' καρδία
Το βυνό στιν πςιλοςία,
Τ' ταραμά. Απ' το ςςατρό,
Σαν τον ιλ' ςτον υρανό,
Κυραςέα βγεν' μορφύλα
Σςαμαχάνςκα βασιλπύλα.
Στραφτ ςαν άςτρο παν' πςιλά,
Σ' βασιλέα διάβ ςιγά.
Σαν ςτο ίλιο διάβ' το βλέμα-τ,
Βασιλέας ςταθ το έμα-τ,
'Φτός στα μάτια-τις ντρανά,
Τα πεδιά-τυ λιζμονά.
Κε μπροστά ςτο βασιλέα
Χαμυγέλας' κυραςέα
Κε προςςτζίνς, ατότ τ' κερό
Πιάκ κε πὶτυν ςτο ςςατρό.
Στο τραπέζ αφτί καθίζ-τυν
Κε πολά φαγιτά φαίζ-τυν,
Στο παρτζοβικό κρεβάτ,
Μαλακύτςκο ςαν μπαμπάκ
'Εβαλ-τον να κιμιθί
Αχ μπιρνό ος το βραδί
'Ενα ίςτερα, βδομάδα
Πίρ-τυν ς' θέλμα-τς. Με απςάδα

Βαςιλέας ςαν μαιμένς
Ιςς' φαιπότ' κε ίτυν ςςενς.
Κε ςτο τέλος ακςαπίςα
Με αςκέρ ςτο δρόμο-ίςα
Κε με γιάςςα κυραςέα
Διάβ' ς' δικό-τυ το ςτερέα.
Πέλςαν έμπρο νταντανά,
Έβαλαν απάν πολά.
Πις τιν πόλι ςτιν ιρί
Κόζιμ κςέβαν με φονί
'Ολι τρέχυν πιχ μορφύλα,
Πιχ Νταντόν κε βαςιλπύλα·
Βαςιλέας χερετίζι.....
Βλέπι μέςα ς' μάζες 'ςπριζι
Με το τύρκικο καπάς
Σαν αγλάρ ςκοπέτς. Φονάζ
Βαςιλέας: Καλιμερα!
Τί χαμπάρια ο πατέρα;
'Ελα ύρτα δο ςιμότρα,
Τί γιρέβς; πες γριγορότρα»
«Βαςιλέα,—ιπ' ςοφός,—
Να πλιρός ςι ιν' κερός.
Σι θιμάς-τ' πις καλοςίν,
Πυ ςε δόκα 'γο ιρίν'
Θέλις ςι ίπς δικί-μ'
Να 'χτελέςις όπυ ιμ'.
Χάρς-τιν μένα ςι τ' μορφύλα,
Σςαμαχάνςκα τ' βαςιλπύλα...
Σςάςςιπς τότε βαςιλέας.
«Τί ςι; μα ςι τί εν τ' λέγις;
Ιύκςα διάβολος αμέςα-ς
Χυςτ κε κάτς αμές τα ὲςα-ς'
'Ιτε τ' νυ-ς' χαςτ. Πος ιν' τ' χαλς;
Τι πιρς μέςα στο κεφάλ-ς';
Νέ γο ίπα-ς, τι τζαρά
'Εχυν ςίνορα αφτά,
Δε τιν κανς ςι τ' κυραςέα;
Σον καλίτρα τ' βαςιλέα
Τί θελς γίριπς: φιλιυρία,
Για τ' μιςό-μ τι βαςιλία».
—«Δε θελ τίπτα. Χαρς τ' μορφύλα,
Σςαμαχάνςκα τ' βαςιλπύλα»,—
Ο ςοφός παλ απαντά,
Εφτίς κάτο: «Τίπτα-πα
Δε θα παρς,—ιπ' βαςιλέας,—
Σι απλόγ-ς τραβάς τ' θιλέα-ς.

Παν' ςα κόμα ινς λαρός·
Το γιρόντ' τραβέκςτ ςτο φος!»
Σταθ γιρόντ'ς να γιριςςέπς,
Τ' βαςιλέα να τιριέπς.
Με το ζζέλ απ' ολ τ' χυλί
Χτιπς κε πιρ τ' γιρόντ τ' πιςςί,
Χτιπς νταντάνικς μις τιν πόλι,
Πας τα ντὸπς-τυν πέμναν όλι
Κυραςέα 'φτι γελά
Χι-χι-χί κε χα-χα-χά!
Βαςιλέας ιςς χυλι,
'Αμα γέλας γιρς ατί.
'Ιρταν μπένυν ςτιν αβλί...
'Κυςτ τ' κυδύνι τι φονί,
'Εμπρο ς' όλυς πετινάκι,
Σαν το άγριο πυλάκι,
Πέτας κατς ςαν κατατέφαλ,
Χτιπς τ' Νταντόν πις το δικέφαλ.
Χάλας, κάτο ο Νταντόνς,
Πέθαν' πέμνιν δίχος πον'.
Στι ςτιγμί χαθ' βαςιλπύλα,
Θαρς δε ιτυν ι μορφύλα.
Παραμίθ εν πςέμα μόνο
Σ' καμπυςνύς φτο δύι τόνο

Μετάφραςι Ι. Κ. ΤΖΕΚΑΛΕΝΚΟ

χ. Υρζύφ

I ΕΠΙΤΙΧΙΕΣ ΤΟΝ ΝΕΑΡΟΝ ΝΑΤΥΡΑ-ΛΙΣΤΟΝ ΤΙΣ ΜΑΡΙΥΠΟΛΙΣ

Το τμίμα τον Νεαρόν Νατυραλιςτόν τυ Παλατιύ τον πιονέρον τις Μαριύπολις οργανόθικε τον Απρίλι τυ 1937.

Στιν αρχί ίχαμε μόνο όμιλο φιτολογίας με 35 μέλι. Στον όμιλο αφτὸ ι πιονέρι μαθένανε τιν αγρονομικί τεχνικί, τιν καλιέργια τον φιτόν, γράφανε τις φενολογικές παρατιρίσις. Σίμερα, όχι μόνο ι πιονέρι, μα κε τα οχτοβρόπυλα μπορύνε να κάνυνε ανεξάρτιτα ςιλογές από ςιτιρά, βιομιχανικὰ φιτά κε φιτὰ τυ περιβολιύ

Τα πεδιὰ ενδιαφέρυντε πολι για τι φίςι. Σίμερα ςτο τμίμα τον Νεαρόν Νατυραλιςτόν πέρνυν πια μέρος 105 πιονέρι.

Αργότερα ςτο τμίμα-μας οργανόθικε όμιλος ζοολόγον. Οργανόςαμε «ζοντανὶ γονία». 'Ιβραμε νερόφιδο, χελόνες, βατράχυς, ποντικύς, ινδοχίρυς.

Το καλοκέρι κάναμε πολὲς εχδρομές ςτιν «Μπέλαγια Ντάτζα» κε ςτι ρεματιά Σαμάριν. Τα πεδιά παρακολυθύςανε με μεγάλο ενδιαφέρο τις διαλέχςις για τιν προὲλεψι τυ εδάφυς, για τι ζοί τον βατράχον, τον ψαριόν, τον πυλιόν, τον φιτόν.

Τα πεδιά παρακαλέςανε τι διέφθινςι τυ Παλατιύ να τυς διοργανόςι εχδρομί ςτο δὰςος τυ Μεγάλυ Αναντόλ. Στιν εχδρομί αφτί ι πιονέρι μάθανε πολά πράματα. Πίγανε ςε υχρανικό, ελινικό, ροςικό κε γερμανικό χοριό. Επιςκεφτίκανε μεγὰλα ςοςιαλιςτικά αγροτικά νικοκιριά: κιπυρικὶς, χτινοτροφικές φὰρμες. Μάθανε για τι δυλιά τον πιονὲρικον ταγμάτον ςτα χοριά. Κάνανε γερμπάρια από φιτά ςιλογές από πέτρες.

Ο ςίντροφος, πυ μας οδιγύςε ςτις εχδρομές, πίρε μέρος ςτον εμφίλιο πόλεμο.'Οταν καθόμαςταν ν'αναπαφτύμε μας διγόντανε πός Μαχνόβτςι τυφεκίζανε τυς κόκινυς, διγόντανε για τις επιδρομές τον ςιμοριόν τυ Σχυρο, τυ Ζολοτόι ζυμπ κ. α.

Κάνοντας τιν εχδρομί αφτί, ςε 5 μέρες περάςαμε 180 χιλιόμετρα, μελετίςαμε τιν ιςτορία τυ δάςυς τυ Μεγάλυ Αναντόλ.

Στυς ομίλυς-μας ι πιθαρχία ίνε καλί. Εκλέχςαμε επιςτάτες τον ομίλον, ιπέφθινο τυ νικοκιριύ (ζαβχόζ), ανταποκριτί, αναγνόςτι. I ακτιβίςτες-μας βοιθάνε τα ςχολιά τυς δαςκάλυς ςτι δυλιά τον ομίλον τον Νεαρόν Νατυραλιςτόν. Το τμίμα-μας ετιμάζετε για τιν Πανυκρανικί Αγροτικί 'Εκθεςι. I νεαρίμας ζοολόγι ο Γιάκοβος κε ι Ρίβα Εςελςόν, ι Αρτάχοβα κ. ά., ετιμάζυν μπαλςαμομένα ζόα κε ςιλογές. I βοτανολόγι 'Ιτα Νεγριμόφςκαγια, ι 'Ολγα Δυνὲνκο κ. ά. φτιάχνυν γερμπάρια. I γεολόγι-μας Μπορτς, Δόροχοφ κ. α. κάνυν ςιλογές από πέτρες.

Το τμίμα-μας βγάζι ςιςτιματικά δελτίο κε εφιμερίδα τυ τίχυ.

I πιονέρι τυ τμίματός-μας κλίςανε ςιμβόλεο ςοςιαλιςτικίς άμιλας με τον όμιλο τις φοτογραφικίς για καλίτερι δυλιά κε πιθαρχία ςτο Παλάτι, ςτο ςχολιό κε ςτο τάγμα. Καλιτερέπςανε ριζικά ι βαθμί τον πεδιόν ςτα μαθίματα.

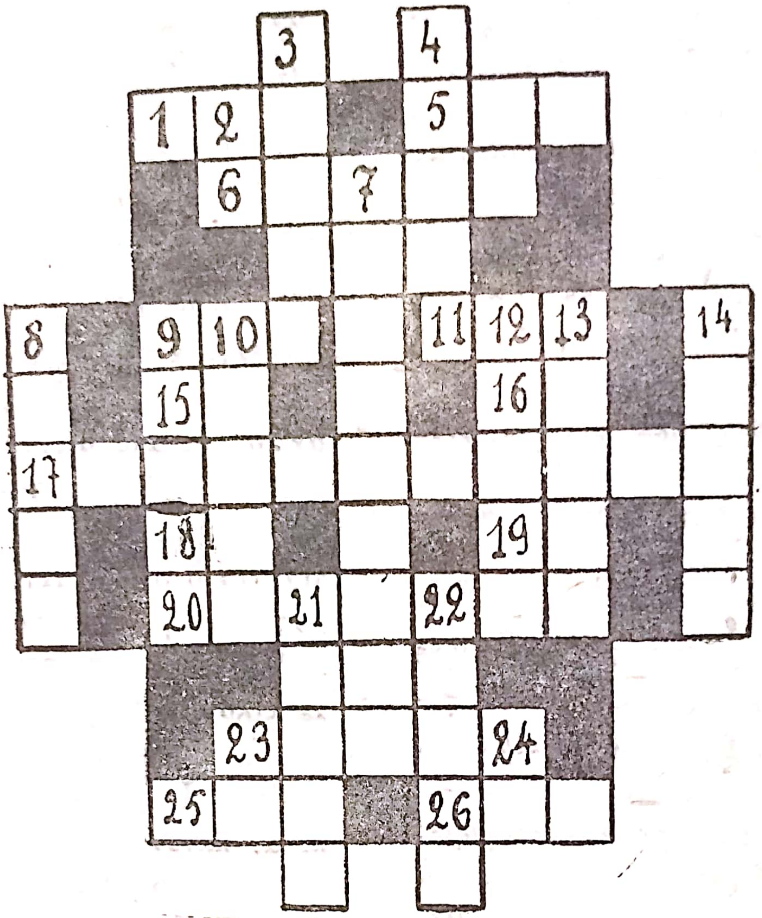
I νεαρί-μας νατυραλιςτὲς ςκοπέβυν να κάνυν πολά πράματα. Ετιμάζυντε να κάνυνε τον ερχόμενο χρόνο μια μεγάλι εχδρομί ςτιν Κριμέα για τιν εχμάθιςι τυ κριμαικύ ζοικύ κε φιτικύ κόςμυ. Ετιμάζυντε να διοργανόςυνε θερμοκίπιο κ. α. Κε το ςκοπό-τυς θα τον πραγματοπιίςυνε.

I διεφθίντρια τυ τμίματος τον Ν. Ν.:

ΚΟΠΙΣΟΒΑ

ΣΤΑΒΡΟΛΕΚΣΟ

τυ **Α. PIONI**

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:

1. Αριθμός
5. Επαρχία στι Γερμανία
6. Θεριό
9. Γάλος ιπυργός
11. Αγροτικό εργαλίο
15. Θεὸς στιν αρχὲα 'Εγιπτο
16. 'Αρθρο
17. Αρχέος έλινας φιλόσοφος
18. 'Αρθρο
19. Γράμα τυ ελινικύ αλφάβιτυ
20. Επιστίμι
23. Μυσικό όργανο.
25. Αρχικά γράματα διεθνίς οργάνοσις νέον
26. Μέλι τυ ανθρόπινυ σόματος

ΚΑΘΕΤΑ:

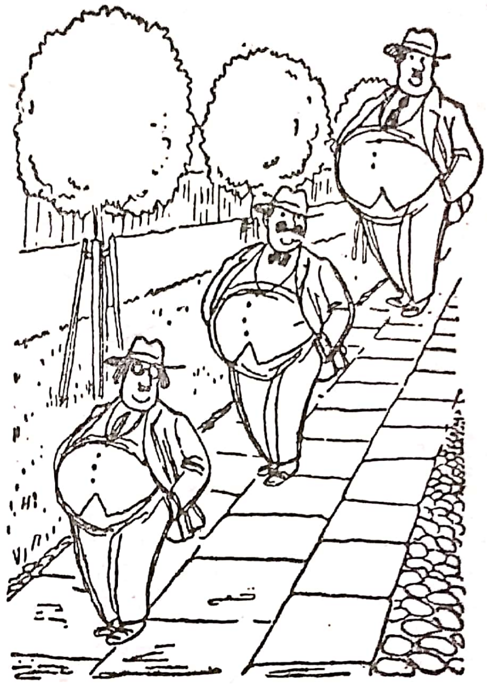
2. Μόριο
3. Ιγέτις τον γιακοβίνον στι Μεγάλι Γαλικί επανάστασι
4. Απαρέτιτο για τι ζοί τον ζόον
7. 'Ιδος δέντρον
8. Αντὶκίμενο για ανέβαζμα
9. Νισὶ στι Μεσόγια θάλασα
10. Κατικύμενο μέρος στιν έριμο
12. Μυσικό όργανο
13. Γινεκίο όνομα
14. Ταχιδρομίο
21. Μὲρος
22. Ποταμός στιν Εβρόπι
23. Γεομετρικός όρος
24. Μεγάλος φισικός.

ΤΡΙΣ ΚΙΛΑΡΑΔΕΣ

Κιτάκςτε καλά τι ζογραφιά κε σινκρίνετε με το μάτι το μάκρος κε τον τριόν ανθρόπινον φιγύρον. Δοκιμάςτε να πίτε κατά πόςο ι φιγύρα τυ ανθρόπυ πυ πιγένι πιο μπροστά απ' όλυς, διαφέρι απ' τι φιγύρα τυ ανθρόπυ πυ έρχετε από πίςο.

Άμα το κάνετε αφτό, πάρτε μια λυρίδα χαρτί κε μετρίςτε τυς κιλαράδες. Θα θαβμάςετε: λογαριάζατε, ότι ι πισινί φιγύρα ίτανε ι πιο απςιλί, ενό αφτί ίνε ι πιο χοντί.

Μπροςτά-ςας έχετε ένα απ' τα φενομενα οπτικίς απάτις.

ΠΙΤΙΚΕΣ ΑΣΚΙΣΙΣ

Σινεχίςτε τις παρακάτο σιρές έτσι, όςτε να σχιματίςετε πίιμα με ομιοκαταλιχςίες στις 2 κε 4 σιρά:

ΟΧΤΟΒΡΙΣ

Τραγύδια . . . .
Γιορτάζυμε . . . .
Πλακάτες . . . .
Στυς δρόμυς . . . .
Οχτόβρι! . . . .
Π' ανάπςαν . . . .
Κε πέςανε . . . .
Κι' ανέτιλε . . . .
Ι χόρα . . . .
Κι' όπυ . . . .
Σίμερα . . . .
Λαός . . . .
Τι Μόςχα . . . .
Κε βγένι . . . .
Στο δρόμο . . . .
Ο μέγας . . . .

Α. ΡΙΟΝΙΣ

ΛΙΣΙ

τον ενιγμάτον τυ «Πιονέρυ» Αρ. 10:
1) Αβγό 2) Φχαλ (ςκύπα) 3)Φυρνόφτιαρο 4) Στάμα κε ςαίτα.

ΛΙΣΙ

Στο σταβρόλεξο τυ «Πιονέρυ» Αρ. 10:

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:

2. Σαχ
3. Δάςος
5. Έλις
7. Τόπι
10. Άθεα
11. Δάςο
12. Κςε
14. Τομ
15. Γεογραφία
19. Ιςτιοφόρο
20. Ινδός

ΚΑΘΕΤΑ:

1. Τάςος
2. Σας
3. Δίας
4. Σόλο
6. Λεχές
8. Παμίρ
9. Ις
13. Έγινα
14. Τάφος
15. Γι
16. Ότι
18. Φος

ЦЕНА 30 коп.
ТΙΜΙ 30 χαπ.

ΠΕΔΙΑ!

ΜΙ ΛΙΖΜΟΝΙΣΕΤΕ ΝΑ ΕΝΓΡΑΦΙΤΕ ΣΙΝΔΡΟΜΙΤΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΠΙΟΝΕΡΟΣ» ΓΙΑ ΤΟ 1938

Ι ςινδρομί ςτον «Πιονέρο» κοςτίζι:

Για 3 μίνες	— 90 κ.
-„- 6 -„-	1ρ. 80 κ.
-„- 1 χρόνο	3ρ. 60 κ.

Ι ΣΙΝΤΑΚΣΙ

ДОНЕЦКОЕ ОБЛАСТНОЕ
ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ
ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

Μαριύπολι, Απάτοβα, 24. Τιλέφονο 8-17.

Για τον ιπέφθινο ςιντάχτι: **Ι. ΣΑΡΜΠΕΙ.**

Подписано к печати 23-XI 1937 г. Уполобллита № 1923. Гираж 2100.

Стат. формат 186x264, печат. листов 2, в листе 68.000 знак.
Автор. листов 3¼ бумаж. листов 2. Мариуполь, типография
газеты «Колехтивистис». Зак. №1262.